

Lilleskolerne - en sammenslutning af frie grundskoler

Ny Kongensgade 10,1 - 1472 København K
Telefon 3330 7920 - Telefax 7020 2643
Post@lilleskolerne.dk - www.lilleskolerne.dk

Lilleskolerne

Indhold

Årsberetning 2005	02	Indholdsfortegnelse
LilleskoleNyt, nr. 169	03	Politisk kamp for en skole for børnene!
1. Marts 2005	04	Medlemsskolerne – Lilleskolernes Profil
	06	Dagsorden for Repræsentantskab 2005
Lilleskolerne	07	Bestyrelsens beretning 2005
- en sammenslutning af frie grundskoler	-	Lilleskolernes profil
Ny Kongensgade 10, 1.	-	Bestyrelserne skal i fokus
1472 København K	-	Skolerne bliver større
Tlf. 3330 7920,	-	Økonomien strammer
Fax 7020 2643	-	Statstilskud – faldende tendens
www.lilleskolerne.dk	-	Lønnen stiger hurtigere end tilskuddet
post@lilleskolerne.dk	-	Ny tilskudsfordelingsformel
Udgiver: Lilleskolerne –	-	Friskoleloven - tilsyn
en sammenslutning af frie grundskoler	-	Er det for let at oprette nye skoler?
Redaktion og tilrettelæggelse:	-	Specialundervisning
Peter Højgaard Pedersen	-	Specialundervisningens omfang på lilleskolerne
Design og layout: Kasper Lorentzen	-	Specialundervisningens økonomiske betydning på lilleskolerne
Foto: Fra Lilleskolernes musik- og	-	Fordelingsudvalgene
teaterfestival 2004, Randers Lille Skole	-	Samarbejde
Redaktionen er afsluttet 1. marts 2005.	18	Tal om Lilleskolerne i 2004
Oplag: 2000	19	Bestyrelsen og sekretariatet
Tryk: Als Offset	20	Lilleskolernes virksomhed
Issn: 1604-5157	24	Årsregnskab 2004 for Lilleskolerne
		– en sammenslutning af frie grundskoler
	26	Skolernes årsregnskab 2003
	28	Skolerne – 5 års resultatopgørelse
	29	Skolerne – 5 års balancer
	30	Skolerne – 5 års udviklingstal
	31	Medlemsfortegnelse

Politisk kamp for en skole for børnene!

Lilleskolerne har altid taget børnenes parti.

Lilleskolerne har altid bestræbt sig på at være en skole, hvor der bliver taget hånd om barnets udvikling, dannelse og læring på grundlag af respekt for barnet som individ og menneske.

I 60'erne og 70'erne handlede det om at befri skolen for autoriteter, give børnene medbestemmelse og stimulere alle barnets udviklingsområder, ikke mindst de kreative-musiske områder. De efterfølgende årtiers samfundsudvikling med globalisering og ændringer i børne- og familielivet har også sat sig igennem i lilleskolerne og flyttet fokus; men det er min dybe overbevisning, at lilleskolerne hele tiden har bestræbt sig på at være på børnenes side.

Hvis det fortsat skal kunne lade sig gøre, kræver det at lilleskolerne bevarer evnen til at være i bevægelse og være optaget at udvikle undervisningen, skolens hele kultur og måde at arbejde. Også på den politiske arena må vi kunne bevæge os, søge indflydelse og svare på tidens udfordringer. Det er ikke udtryk for følgagtighed. Tværtimod ser jeg det som en bekræftelse på viljen til at være på forkant, og være med til at sætte dagsordenen.

Det er i dette perspektiv jeg ser det stærkt omdiskuterede lovforslag til ændring af friskoleloven som regeringen lagde frem i december måned 2004. Dette perspektiv leder frem til et noget mere positivt syn på lovforslaget end det mange skolefolk fra de frie skolers rækker har givet udtryk for. Men jeg kan ikke lide lovforslaget. Lad mig forklare.

Det er svært at støtte et lovforslag der tænker i kontrol-baner og skærpede krav fordi det opleves som et udtryk til mistillid. Og det er ikke rimeligt når man dagligt kan se hvor ansvarligt og ordentligt de frie grundskoler drives af ihærdigt og seriøst arbejdende lærere, ledere og bestyrelser. Selvfølgelig kan der forekomme overtrædelser og misbrug af systemet. Det sker da også at skoler lukker eller mister tilskuddet. Men det er beklageligt når lovgivningen får karakter af kollektiv afstraffelse, hvor alle rammes på grund af overtrædelser på få, enkelte skoler.

Hvad er så det positive?

Børnenes rettigheder som selvstændige mennesker betones i overensstemmelse med internationale konventioner. Det er klart at en fremhævelse af børns rettigheder samtidigt er en indskrænkning i forældrenes ret til at bestemme over barnet. Nogle vil opfatte dette som statens utidige indgreb i familien, 'forældreretten', og det enkelte menneskes frihed. Jeg finder det kun naturligt at staten nu – omsider – også bliver garant for børns rettigheder i forhold til undervisning. I lilleskolens barndom blev revselsretten afskaffet, for nogle år siden kom loven om elevens undervisningsmiljø; og på den måde tror jeg at vi i lovgivningen løbende vil se en styrkelse af børns rettigheder.

Det kan jeg kun opfatte som positivt.

Skolens frihed til indenfor lovgivningens rammer at virke i overensstemmelse med sit idemæssige grundlag slås fast. Det er godt at det skrives ind i loven.

Skolerne udfordres til at beskrive undervisningen og pålægges pligt til at evaluere sin virksomhed og offentliggøre resultatet af sin egen vurdering af egen virksomhed. For det første er det en rigtig sund øvelse, der kan bruges positivt i en udviklingsstrategi. For det andet er det kun rimeligt at vi forklarer os og fortæller hvad vi laver for de skatte kroner vi modtager og som udgør det egentlige økonomiske grundlag for vore skoler.

Tilsynet skal styrkes og ministeren vil stille yderligere og skrappe krav. Det er ikke positivt; men det er en logisk konsekvens af den politiske udvikling. Skolen er blevet mere politisk. Der er og har altid været værdi- og ideologikamp om skolen – det er vel også derfor vi er her?! Og netop tilsynets omfang og indretning har traditionelt set været en vigtig arena for denne kamp. Derfor har det været logisk for os at forfølge en strategi, hvor *Lilleskolerne* via Fællesrådet har søgt politisk indflydelse med det formål at få et tilsynssystem der på den ene side fastholder at tilsynet vælges af forældrene og på den anden side har en kvalitet som kan tilfredsstille de politiske krav fra Folketinget. Stramningerne i lovforslaget har en ubehagelig snert i retning af en professionalisering af tilsynet; men den grundlæggende balance er bevaret i denne omgang.

Skolefriheden bevares gennem politisk kamp. At denne kamp er værd at kæmpe oplever jeg i mødet med forældre børn og medarbejdere som vil noget med skolen.

*Torben Berg,
Formand for Lilleskolernes bestyrelse*

Medlemsskoler 2005

Lilleskolernes Profil

Dannelse

Skolen for barndommen - En rig barndom med leg, venskaber og oplevelser er et mål i sig selv og ”grundstoffer” i børns dannelse.

Skolen for livet - Børnene opdrages til livsduelige mennesker, der udviser mod, respekt, ærlighed samt dømm- og handlekraft.

Skolen for samfundet - Børnene opdrages til at være aktive medborgere i et demokrati, der hviler på grundlæggende menneskerettigheder.

Skolen for verden - Skolen forbereder børnene til en globaliseret verden med forskellige kulturer og komplicerede samspil mellem natur og samfund.

Skolekultur

Lilleskolens kultur bygger på levende fællesskaber forankret i ansvar for fælles opgaver, medbestemmelse, mangfoldighed, frihed til at ytre sig og pligten til at lytte til andre.

Lilleskolens dagligdag kendes på nærhed, gensidig respekt, rummelighed, venskab og ligeværd.

Lilleskolen møder forældrene i et tillidsfuldt og forpligtende samarbejde om ansvaret for barnets undervisning og opdragelse.

Lilleskolens elever, medarbejdere og forældre er aktive deltagere i skolens liv og udvikling.

Lilleskolen kendes på at der er kort vej fra ide og problem til initiativ og handling.

Læring

Lilleskolens undervisning og skolekultur sigter på såvel barnets faglige og personlige udvikling som barnets sociale dannelse.

I lilleskolens undervisning er dialog, samarbejde og viden grundlaget for udvikling af tanken, kreativiteten og argumentet.

I lilleskolens undervisning er børnene undersøgende; de eksperimenterer, filosoferer, bruger deres fantasi og søger forklaringer og sammenhænge.

I lilleskolens undervisning er førstehåndsoplevelser, både i og uden for skolen, af stor betydning. Kroppen og sanserne bliver udfordret; det gør indtryk, og fremmer børnenes virkelyst og fordybelse.

Lilleskolens undervisning og skolekultur styrker og udvikler børnenes evne til at være skabende i skrift og tale, i musik og billeder, i bevægelse og teater.

Repræsentantskab 2005

Dagsorden:

1. **Valg af ordstyrer og referent**
2. **Beretning fra bestyrelse og udvalg**
  - * Formanden aflægger bestyrelsens mundtlige beretning
  - * Den skriftlige beretning findes på side 7-18.
3. **Regnskab for 2004 forelægges til godkendelse.**
  - * Regnskab 2004 findes på side 24-25.
4. **Budget for indeværende (2005) og kommende regnskabsår (2006), samt forslag til kontingent for 2006 fremlægges til godkendelse.**
  - * Bestyrelsen foreslår at kontingentet for 2006 fastsættes som et grundbeløb pr. skole på 2.500, kr. samt 270 kr. pr. elev for de første 200 elever på skolen og 125 kr. pr. elev for de efterfølgende elever.
5. **Behandling af indkomne forslag.**
6. **Valg af bestyrelse og revisor.**
  - a) Bestyrelsen.
    - * Der skal vælges 4 bestyrelsesmedlemmer. Bjørn Godt-Hansen modtager genvalg, Søren E. Hansen der som valgt suppleant er indtrådt i bestyrelsen modtager valg.
    - * Der vælges desuden 2 suppleanter.
  - b) Revisor.
    - * Bestyrelsen foreslår genvalg af Deloitte.
7. **Eventuelt.**

Ordinært repræsentantskabsmøde
3. april 2005 på Kobæk Strand Konferencecenter

Medlemsskolerne

vil modtage nærmere information om dagsordnens punkter, herunder årsregnskab 2004 og bestyrelsens forslag til budget, forslag til kandidater til bestyrelsen.

Deltagerne

i repræsentantskabsmødet

vil modtage dagsorden med bilag vedrørende: Regnskab 2004 - bestyrelsens forslag til budget, herunder kontingent - kandidater til bestyrelsen.

Bestyrelsens beretning 2005

Lilleskolernes Profil

Ja, det giver mening at spørge om indhold og retning! I en tid hvor skolen, samfundet, ja næsten alt hvad vi kender til er hvirvlet ind i forandringsprocesser er det nødvendigt at kunne sige hvem vi er og beskrive hvad det er vi vil videre med. Det er en forudsætning for at få noget ud af de muligheder der ligger foran os.

Som bestyrelse for en forening af skoler, der hver især har sin helt egen skolekultur og sine særlige måder at gribe tingene an på, men som når man ser nærmere efter alligevel har meget tilfælles, finder vi at det er vigtigt at kunne beskrive hvad der karakteriserer de skoler, der er medlemmer af foreningen.

Hvad er en lilleskole? Det spørgsmål har vi taget op ved at give et bud på "Lilleskolernes profil" – naturligvis er det ikke et komplet og 100% dækkende portræt af alle lilleskoler. Men det er bestyrelsens håb, at de 15 udsagn profilen består af indkredser nogle typiske træk ved medlemsskolerne.

"Det vil være en stor misforståelse at opfatte profilen som en rettesnor eller facitliste, som skolerne skal leve op til for at være medlemmer af foreningen".

Formålet med "Lilleskolernes profil" er

- * At appellere til nye skoleinitiativer i en kort og klar form.
- * At invitere til debat og igangsætte værtdiafklaringer på medlemsskolerne om egen skole og om skoleformen.
- * At give medlemsskolerne mulighed for at henvise til et fællesskab og tilbyde en referenceramme man kan se sig selv i forhold til.
- * At styrke udviklingen af mangfoldighed og fælles identitet inden for skoleformen.
- * At styrke skoleforeningens kommunikation om skoleformen.

Profilen fortæller ikke hvad skolerne skal gøre – profilen beskriver hvad skolerne rent faktisk gør. Derfor vil det være en stor misforståelse at opfatte profilen som en rettesnor eller facitliste, som skolerne skal leve op til for at være medlemmer af foreningen.

Profilen er fra bestyrelsens side tænkt som et bidrag til en debat og en dynamisk proces. Vi har villet pege på karakteristika ved skolerne, som afspejler det levende, dynamiske og udviklende der er på spil i lilleskolen.

"Lilleskolernes profil" som den foreligger nu i 2005-udgaven er resultatet af en lang proces der tog sin begyndelse i bestyrelsen i december 2003.

Det har ligget bestyrelsen meget på sinde, at alle skoler fik mulighed for at bidrage til beskrivelsen. På repræsentantskabsmødet i 2004 orienterede vi om initiativet, og i august 2004 blev bestyrelsens første bud på en beskrivelse af den typiske lilleskole sendt ud tillige med en opfordring til medlemsskolerne om at forholde sig til udspillet, enten ved at svare skriftligt tilbage til bestyrelsen, eller ved at invitere et medlem af bestyrelsen til et dialogmøde på skolen.

På baggrund af tilbagemeldingerne udformede bestyrelsen den profil vi nu præsenterer. Processen i bestyrelsen – som har været meget givende for os – har været et formål i sig selv, idet vi hermed har etableret en hjørnestein i foreningens og bestyrelsens arbejdsgrundlag, simpelthen fordi profilen afspejler en opfattelse af medlemsskolen.

Dialogmøderne på skolerne har været en meget positiv oplevelse, hvor vi som et fællestæk for alle møder har bidt mærke i, at der er meget stor interesse for at diskutere skole og ikke mindst stor lyst til at diskutere hvor skolen går hen. Det er karakteristisk for diskussionerne at der rejstes ligeså mange spørgsmål som der gives svar. Netop dette forhold er efter vores opfattelse et tidstypisk vilkår for samtalen om skolen.

Bestyrelserne skal i fokus

Skolens bestyrelse indtager en nøgleposition. Bestyrelsen har muligheden for at yde et konstruktivt, fremadrettet bidrag til skolens udvikling; men det kræver at skolens samarbejdskultur giver plads til det og at bestyrelsesmedlemmerne interesserer sig for og fokuserer på kernen i bestyrelsesarbejdet.

Opgaven må være at gøre bestyrelsesarbejdet til en udviklende ressource i skolen. Det er ikke nogen let opgave; men det er godt mål at sætte sig som bestyrelse, skoleleder og medarbejder. Det er med velberådet hu, at vi på dette sted nævner den daglige skoleledelse og skolens øvrige medarbejdere; for der er netop tale om et samspil, hvor alle parter, og ikke mindst de der har ansvaret for skolens dagligdag, må arbejde målrettet for at sikre et godt udbytte af indsatsen. Bestyrelsesmedlemmerne arbejder ulønnet – men det gør jo ikke kravene om perspektiv og meningsfylde i bestyrelsesarbejdet mindre!

Vi har i sammenslutningens bestyrelse besluttet at prioritere indsatsen henvendt til skolernes bestyrelsesmedlemmer højt. Formålet er dels at fremme det gode samspil mellem bestyrelse, skoleleder og medarbejdere dels at støtte det enkelte bestyrelsesmedlem i sit arbejde.

I 2005 vil vi tage to nye initiativer i forhold til bestyrelsesmedlemmerne.

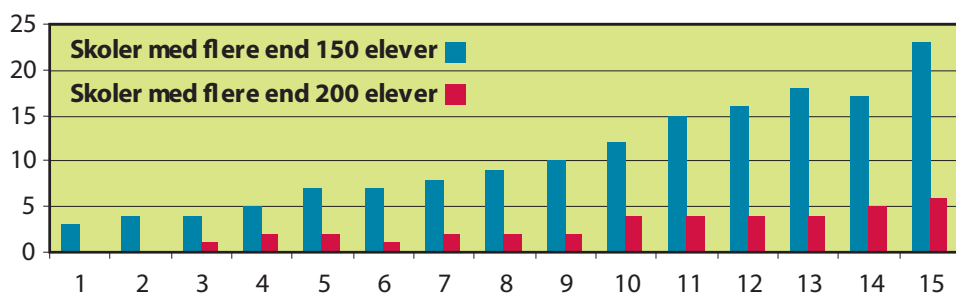
For det første vil vi styrke kommunikationen ved at påbegynde udsendelsen af nyhedsbrev pr. mail til bestyrelsesmedlemmerne. Nyhedsbrevet, der naturligvis også sendes til skolelederen til orientering, skal supplere det trykte LilleskoleNyt.

For det andet vil vi styrke erfaringsudvekslingen på tværs af skolerne ved at afholde et "Efterårsmøde", hvor vi i løbet af en lørdag sætter fokus på udvalgte emner, fx gennem foredrag og debatindlæg samt giver deltagerne mulighed for dialog. "Efterårsmødet" er tænkt som en pendant til bestyrelses-træffet, således at man to gange om året

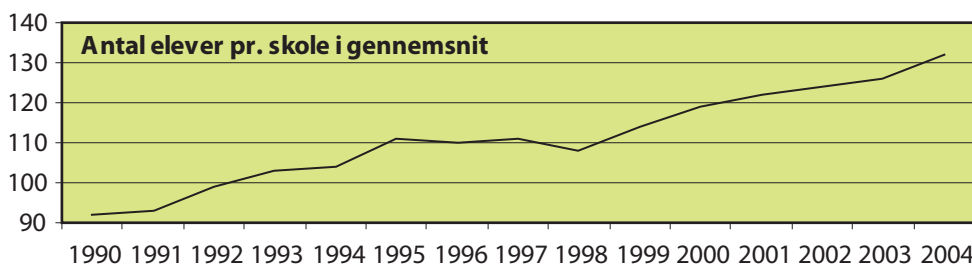
har mulighed for at mødes med kolleger fra andre skoler. Mødet henvender sig til bestyrelsesmedlemmer og skolelederne opfordres til at deltage.

Udover disse to nye initiativer vil vi skærpe opmærksomheden på skolernes bestyrelse både når det gælder kommunikationen fx på hjemmesiden og i LilleskoleNyt og når det drejer sig om kursus- og mødeaktiviteten.

Vores fokus på skolernes bestyrelse drejer sig ikke om flere og nye aktiviteter. Det handler om tilgangen til stoffet og om at fokusere på det der er relevant for bestyrelsesmedlemmer i de aktiviteter vi har i forvejen. Generelt er det nemlig vores opfattelse at der ikke er grundlag for at udbyde flere aktiviteter – måske er der snarere behov for at indskrænke?

"Bestyrelsesmedlemmerne arbejder ulønnet – men det gør jo ikke kravene om perspektiv og meningsfylde i bestyrelsesarbejdet mindre!"

Skolerne bliver større

Tendensen er klar: Der kommer gennemsnitligt flere elever i hver skole. Og flere skoler bliver større.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Elever i gnmst.	92	93	99	103	104	111	110	111	108	114	119	122	124	126	132
Skoler < 150 elever	3	4	4	5	7	7	8	9	10	12	15	16	18	17	23
Skoler < 200 elever	0	0	1	2	2	1	2	2	2	4	4	4	4	5	6
Skoler i alt	39	40	38	38	40	40	42	43	47	47	47	48	48	48	48
Elever i alt	3567	3700	3761	3916	4140	4456	4602	4774	5082	5339	5571	5848	5948	6053	6354

Økonomien strammer til

Tabellen viser det gennemsnitlige forbrug pr. elev i folkeskolen. Tilskuddet til de frie grundskoler er beregnet på grundlag af forbruget i folkeskolen 3 år tilbage. Skolernes tilskud i 2005 beregnes således på grundlag af forbrug i folkeskolen i 2002.

Tendens for 2007: Kommunernes budgettal for 2004 viser et lille fald på knap 0,3% eller 120 kr. pr. elev. Indeks forventes at falde.

I 2005 er stigningstakten i udgifterne næsten 3 gange så høj som stigningstakten i indtægterne. Fra 2004 til 2005 stiger tilskuddet med ca. 0,8% mens lønningerne forventes at stige med 2,5%. Hermed er scenen sat for den økonomiske udfordring skolerne står midt i. Udviklingen er en konsekvens af den økonomiske udvikling i folkeskolen, hvor udgiften pr. elev viser faldende tendens.

Af tallene for skolernes økonomi og elevtal fremgår at en meget stor del af medlemsskolerne har valgt at forøge

elevtallet. Denne strategi er god af flere grunde:

Indtægtstabet klares uden at skulle igennem sparerunder og uønskede strukturændringer.

Skolen opbygger over tid en større økonomi, som alt andet lige giver større råderum og flere muligheder.

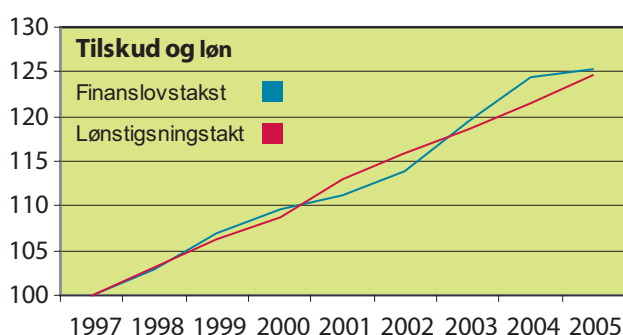
En større elevgruppe giver flere muligheder socialt og kammeratskabsmæssigt for eleverne, hvilket ikke mindst er et stort ønske hos de ældre elever.

Et højere elevtal giver grundlag for kvalitetsudvikling, et bredere fagligt miljø og mulighed for den nødvendige specialisering fordi der bliver flere ressourcer i form af medarbejdere til at løse opgaverne og indfri de forventninger forældre, elever, medarbejdere, myndigheder og samfund stiller til skolen i dag.

En større og mere slagkraftig økonomi formindsker skolens sårbarhed overfor uforudsete enkeltstående begivenheder – fx uro og udmeldelser i en klasse, langvarig sygdom eller akut renoveringsbehov på skolens bygninger.

Ikke alle skoler har mulighed for at øge elevtallet – nogle steder kniber det med pladsen mens andre skoler har et begrænset opland. Disse skoler står overfor en særlig udfordring, som kalder på nytænkning. Udover de tiltag man selv kan iværksætte på egen skole ser vi nogle spændende perspektiver i et tættere samarbejde mellem skoler.

Desværre er lovgivningen noget restriktiv når det gælder konkret samdrift mellem 2 eller flere skoler af større eller mindre områder af skolens virksomhed. Samdrift af administration er en oplagt mulighed, samarbejde på nogle af de mindre fagområder en anden. Sådanne partnerskaber kunne være interessante – både for mindre skoler og for større skoler – og vi arbejder derfor for at lovgivningen giver mulighed for formaliseret samarbejde mellem flere skoler og vi forsøger aktivt at støtte tiltag der udnytter de muligheder, der allerede findes for at arbejde sammen på tværs af skoler.

Lønnen stiger hurtigere end tilskuddet

Væksten i finanslovstaksten sammenlignet med den generelle lønstigning

Tilskud,	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
finanslovstakst kr.	30.880	31.812	33.054	33.683	34.336	35.177	36.877	38.387	38.710
indeks	100	103	107	109,7	111,2	113,9	119,4	124,3	125,4

Årlig lønstigning*	2,60%	3,20%	3,00%	2,30%	3,90%	2,50%	2,40%	2,50%	2,50%
indeks	100	103,2	106,3	108,7	113	115,8	118,6	121,6	124,6

* Kilde: Finansministeriet, Pris- og lønindeks til brug for fastprisberegninger

”vi er dybt bekymret for at tilskudsformlen slet ikke tager højde for de betydelige regionale forskelle på det økonomiske område”

Ny tilskudsfordeling

Allerede da den nuværende tilskudsformel, der indebar bortfald af den såkaldte lærerlønsfaktor som et element i tilskudsudmålingen, blev introduceret i 2002 stod det klart, at der var flere ændringer på vej. Undervisningsministeriet ønskede forenklinger – et mere gennemskueligt tilskudssystem, som skulle være lettere at forstå for politikerne der har ansvar for bevillingerne og som skulle forbedre budgetteringsmulighederne for skolerne. I efteråret 2004 kunne en ny tilskudsfordelingsmodel præsenteres. Det forventes at den nye formel træder i kraft i 2007, når den nødvendige lovgivning er vedtaget i folketinget.

Arbejdet med forenklingen af tilskudsformlen har været et hovedpunkt i det forgangne år såvel i vores bestyrelse som i Frie Grundskolers Fællesråd. Vi er tilfredse med at det lykkedes at finde en løsning som alle kunne tilslutte sig. Men det var ikke uden betænkeligheder, at vi fra Lilleskolerne sagde ja til det ”enighedspapir” arbejdsgruppen lagde frem. Tre forhold gav anledning til bekymring:

- * For det første det forhold at lilleskolerne igen mister tilskud i forbindelse med en omlægning. Ganske vist er der samlet set tale om et mindre beløb på gennemsnitligt ca. 190 kr. pr. elev, svarende til ca. 0,5% af det samlede driftstilskud på ca. 235 mio. kroner, som vore medlemsskoler modtager; men bagved denne mindre forskydning ligger jo det faktum at udviklingen går i retning af at udjævne omfordelingen af tilskud mellem store og små skoler – og det er bekymrende i forhold til at kunne opretholde mangfoldigheden og den lige adgang til at oprette frie grundskoler.
- * Dernæst bekymrer det os at nogle skoler, der kunne have behov for at tage flere elever ind for at kompensere en tilskudsnedgang som følge af omlægningen, ikke kan skaffe plads til flere elever på grund af de konkrete ejendomsforhold.
- * Sidst men ikke mindst er vi dybt bekymret for at tilskudsformlen slet ikke tager højde for de betydelige regionale forskelle på det økonomiske område – dels når det gælder omkostningerne ved at drive en skole, dels når det drejer sig om det tilsvarende udgiftsniveau i folkeskolen i det geografiske område skolen er beliggende i. Det er velkendt at prisniveauet er højt i de større byer og specielt i hovedstadsområdet, Århus og Frederiksborg Amt. Trods høje skolepenge har lilleskolerne generelt mindre overskud end de øvrige frie grundskoler – faktisk er vores overskud pr. elev kun halvt så stort som det gennemsnitlige overskud. Når vi videre ser på alle de frie grundskoler i Storkøbenhavn – der tilsammen har over 25% af eleverne i de frie grundskoler – og konstaterer at disse skoler har overskud på kun 73% af landsgennemsnittet, og bemærker at skolerne i mellemstørrelsen – som vore skoler typisk er det – ligger helt nede på 38% af landsgennemsnittet, ja så peger det på et problem i tilskudssystemet.

Forslag til ny tilskudsformel med virkning fra 2007:

Tilskud pr. elev = (Grundtilskud + Fællestaxameter + Undervisningstaxameter) x Regionsfaktor

Grundtilskuddet udbetales til alle skoler med 10.000 kr. pr. elev for de første 40 elever. Alle skoler med 40 eller flere elever vil modtage det fulde grundtilskud på 400.000 kr.

Fællestaxametret tager hensyn til skolens størrelse. Der er to takster: En høj takst på ca. 5.000 kr. pr. elev for de

første 220 elever på skolen; og en lav takst på ca. 2.000 kr. pr. elev fra elev nr. 221 på skolen. De 2 fællestakster reguleres årligt.

Undervisningstaxametret tager hensyn til elevernes alder. Elever over 13 år tildeles 32% mere end elever under 13 år. I en modelberegning er tilskudstaksten

til elever under 13 år anslået til 27.240 kr. Taksten til elever over 13 år bliver herefter 35.950 kr. pr. elev. De 2 undervisningstakster reguleres årligt.

Regionsfaktoren forhøjer tilskuddet til skoler i stedtillægsområderne IV, V, VI med 2%.

I bestyrelsen anser vi spørgsmålet om det regionale/geografiske element i tilskudsudmålingen for et hovedpunkt i det politiske arbejde med tilskudssystemet.

Når dette er sagt, må vi også fremhæve den fordel for budgetlægningen som den nye model indebærer. Fordelen består i at der fremover regnes med faste takster, som vil fremgå direkte af finansloven. Hermed bliver det muligt for skolerne at beregne statstilskuddenes størrelse meget nøjagtigt allerede ved fremlæggelsen af finanslovsforslaget i august måned, i modsætning til den nuværende tilskudsformel, hvor det kun er muligt at beregne et skøn, fordi formelen indeholder flere procent-faktorer, hvis eksakte værdi først fastlægges ved ministeriets endelige beregning af skolernes tilskud i november-december måned. Naturligvis er det politiske element, der tillader folketinget at ændre bevillingernes størrelse og på taksternes størrelse fortsat et vilkår skolerne må

leve med.

Forslaget til ny tilskudsfordelingsmodel vedrører kun driftstilskuddet og her kun selve fordelingen af tilskuddet. Hverken bygningstilskuddet eller sfo-tilskuddet er påvirket af den nye model. Men i udvalgsarbejdet indgik bygningstilskuddet som et af flere punkter, der blev undersøgt. Skoleforeningerne ønsker en bedre dækning af de faktiske bygningsudgifter – her er det igen lilleskolerne der er klemte med flertallet af medlemsskoler beliggende i byområder med høje grund- og ejendomspriser.

Uagtet at de frie grundskoler er det statslige uddannelsesområde der oppebærer det suverænt laveste bygnings-tilskud, kunne analysen af bygnings-tilskuddets dækningsgrad ikke påvise en underdækning der kunne begrunde et højere tilskud. Analysen viste noget overraskende at de frie grundskoler på trods af den laveste takst ikke ligger i bunden hvis man tager højde for afskrivningselementet. Selvom rapporten hævder, at der er et solidt økonomiske grundlag for skolernes bygningsmæssige standard ud fra en samlet vurde-

ring af de bogførte ejendomsværdier, egenkapital, langfristet gæld og renteudgifterne så er der tale om en gennemsnitsbetragtning som kan ligge meget, meget langt fra den enkelte skoles virkelighed. Netop på bygningsområdet hvor enhver ved selvsyn uge efter uge kan konstatere kolossale forskelle i ejendoms- og grundpriser fra landsdel til landsdel er det indlysende at en ensartet tilskudstakst for hele landet er problematisk.

Den kommunale kontering af de kommunale skoleudgifter har altid interesseret os fordi vores tilskud som bekendt udmåles på grundlag af gennemsnitsudgifterne i folkeskolen. Derfor var vi tilfredse med at emnet indgik i arbejdsgruppens kommissorium. Resultatet af analysen blev at udvalget i enighedspapiret skriver, at der ikke er fundet noget som har påvirket forudsætningerne for takstfastsættelsen på de frie grundskoler. Dermed ikke være sagt at der aldrig sker fejl ved opgørelsen af de kommunale skoleudgifter; men arbejdsgruppens undersøgelse viser altså at systemet overordnet set

”bygningsudgifter – her er det igen lilleskolerne der er klemte med flertallet af medlemsskoler beliggende i byområder med høje grund- og ejendomspriser.”

Kommissorium for opfølgning på ny tilskudsmodel:

- * Fortsætte arbejdet med at forenkle administrationen mv. inden for de frie grundskoler.
- * Iværksætte en analyse af den kommunale konteringspraksis
- * Gøre tilskuddet til lærernes pension til genstand for en nærmere undersøgelse
- * Analysere bygningstilskuddets dækningsgrad
- * Gennemføre en analyse af frie grundskolers økonomi i relation til svært handicappede elever.

fungerer som det var tænkt.

På et punkt giver den kommunale kontering dog anledning til bekymring; nemlig i relation til svært handicappede elever, hvor analysen påviser at kommunerne i vidt omfang konterer udgifter til specialundervisning udenfor regnskabsfunktion 3.01, som vores tilskud beregnes på grundlag af. Det betyder at forudsætningerne i forbindelse med lovændringen i 2001 om tilskud og bidrag til svært handicappede elever ikke holder, og at de frie grundskoler muligvis forfordes på dette område. Det er aftalt at området skal undersøges nærmere. Vi ser gerne at denne undersøgelse fremskyndes. Der er med rette stor opmærksomhed på specialundervisningen og området har altid fyldt meget på lilleskolerne, som over lange stræk har påtaget sig specialundervisningsopgaver i et omfang der er sammenligneligt med folkeskolen. Vi lægger stor vægt på at skolerne har adgang til tilstrækkelige midler til at løse denne opgave, og vi mener det er vigtigt for hele sektorens legitimitet at de frie grundskoler påtager sig ansvar for specialundervisning i overensstemmelse med at knap 13% af alle grund-

skoleelever går på en fri grundskole.

Den særlige bevilling til IT-udstyr til 3. klasse som løber i 3 år, får i 2005 selskab af endnu en særlig pulje der skal give skolerne incitament til at investerer på et udvalgt område. Det drejer sig om indkøb af bøger og materialer til naturfag, hvor der i 2005 og 2006 hvert år er afsat 5 mio. kr. som fordeles til de frie grundskoler efter ”noget-for-noget-princippet”, hvilket i praksis betyder at skolerne af egne midler skal bruge et beløb svarende til det beløb man modtager. Såvel IT-puljen som naturfags-puljen er målrettede indsatser i folkeskolen, hvor de frie grundskoler får en forholdsmæssig andel. Vi kan naturligvis kun være tilfredse med at blive tilgodeset; men vi har meget svært ved at se det langsigtede kvalitative perspektiv i sådanne småbevillinger. Vi anbefaler at skolerne gør brug af bevillingerne uden at lade sig styre af dem.

I forbindelse med indførelsen af en fripladsordning for de kommunale SFO-ordninger fik regeringen i finansloven for 2005 afsat 5 mio. kr. til fripladser i skolefritidsordninger ved frie grundskoler. Undervisningsministeren har tilkendegivet at ordningen skal fort-

sætte i 2006. Vi mener at fripladsordningen skal indarbejdes i loven og gøres permanent på et økonomisk niveau, der er sammenligneligt med ordningens værdi i folkeskolen.

SFO-tilskuddet er ikke højt sammenlignet med forbruget i de kommunale ordninger – det faktum har vi beklaget os over i mange år. Med regeringens nye forslag om at introducere en helt ny type børneinstitutioner, såkaldte ”privatinstitutioner”, hvor det bl.a. er tanken at fx idrætsforeninger kan drive tematiserede fritidsordninger for børn i skolealderen, får spørgsmålet om niveauet for de frie grundskolers sfo-tilskud en ny dimension. Tilskuddet til sådanne ”privatinstitutioner” skal ifølge lovforslaget svare til de gennemsnitlige kommunale udgifter på området i den kommune hvor det private tilbud oprettes. Det er uholdbart hvis en idrætsforening kan oprette en fritidsordning og opnå et væsentligt bedre tilskud fra kommunen end vore skoler kan få. Lilleskolerne har rejst denne sag i Fællesrådet, som har taget sagen op overfor Undervisningsministeriet og familieministeren.

”lilleskolerne, har over lange stræk påtaget sig specialundervisningsopgaver i et omfang der er sammenligneligt med folkeskolen. Vi lægger stor vægt på at skolerne har adgang til tilstrækkelige midler til at løse denne opgave”

”Det er uholdbart hvis en idrætsforening kan oprette en fritidsordning og opnå et væsentligt bedre tilskud fra kommunen end vore skoler kan få.”

Friskoleloven – tilsyn

Debatten om undervisningsministerens forslag fra december 2004 til ændring af friskoleloven har været meget intens og har givet anledning til manifestationer bl.a. i form af et landsmøde i Dansk Friskoleforening, som vi ikke har set i mange, mange år. Efter bestyrelsens mening, kunne vi gerne have undværet forslaget. Vi er kede af hele tonen i lovforslaget – den er præget af mistillid til sektoren og skolerne og det er som om der bagved ligger en tro på at kontrol og centralstyring er det bedste svar. Der skal være orden i sagerne – naturligvis – men ideen om mere kontrol og nye skærpede krav til alle skoler blot fordi nogle få skoler i politikernes øjne træder ved siden af; den ide ligner en form for kollektiv afstraffelse som vi ikke bryder os om.

Men vi kan selvfølgelig ikke lukke øjnene for de politiske vilkår og de mange ambitioner politikerne på Christiansborg har med hensyn til de frie grundskoler. Her har Lilleskolerne via medlemskabet af Frie Grundskolers Fællesråd valgt at søge indflydelse på lovgivningsprocessen gennem deltagelse i forarbejdet til lovforslagene og gennem høringssvar. Denne strategi sikrer en vis indflydelse – men alle sine ønsker får man jo hverken helt eller halvt opfyldt i sådanne politiske processer.

I lovforslaget har vi navnlig hæftet os ved 3 aspekter:

* Tilsynet. Den politiske realitet er, at flere partier ønsker et statsligt og muligvis også forstærket tilsyn med de frie grundskoler. Vores ønske er at bevare et forældrevalgt tilsyn baseret på at lægmænd med en vis indsigt i området kan udføre tilsynet. Vi noterer os med stor tilfredshed at det fremover ikke længere er kommunerne der skal udføre det såkaldte yderligere tilsyn, og hilser velkomment at undervisningsministeriet har påtaget sig denne opgave. Vores ambition er at kunne bidrage til at tilsynsopgaverne varetages forsvarligt og så kvalificeret som muligt, både når det drejer sig om forældrenes tilsyn som med hensyn til de opgaver det forældrevalgte tilsyn løser. Vi er bekymret over at lovforslaget peger i retning af et decideret professionelt tilsyn – det er godt på vej til at blive for bureaukratisk og embedsmandsagtigt. Bliver presset så stort at vi ender med et professionaliseret, privat tilsynskorps – en slags ”undervisnings-revisorer” – så foretrækker vi trods alt et statsligt tilsyn.

* Barnets rettigheder – hvem tilhører børnene? Som udgangspunkt bygger friskoleloven på et århundreder år gammelt begreb om ”forældreretten”, der indebærer at det er forældrene og kun forældrene, der har ansvaret for børnenes opdragelse og undervisning; børnene tilhører deres forældre. Dette syn er ikke længere dominerende i det moderne samfund – børn har rettigheder og forældreretten er ikke uindskrænket. Børn har, bl.a. i henhold til Den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder, ret til gratis uddannelse fra staten. Dette fører i moderne tid til at samfundet ikke længere accepterer at forældrene stiller sig i vejen for barnets alsidige dannelse og udvikling. I lovforslaget formuleres en ny afbalancering af menneskerettighederne for henholdsvis barnet og forældrene.

- * Skolernes undervisningsfrihed. Lovforslaget indeholder nye og besværlige krav til skolerne dels om evaluering dels om at beskrive sin undervisning i forhold til begreber som 'delmål', 'slutmål' og 'undervisningsplaner'. Ønsker skolen ikke at lave egne beskrivelser for egen praksis skal skolen arbejde efter folkeskolens "Fælles mål". Det er selvfølgelig ærgerligt at vi får endnu en arbejdskrævende bestemmelse der gør det sværere at være lille – og det kan bestemt heller ikke udelukkes at det nogle steder vil blive opfattet som en indskrænkning af undervisningsfriheden. Her må vi imidlertid holde Undervisningsministeren fast på, at det ikke har været hendes hensigt, hvilket også fremgår af hendes forslag om en ny paragraf, der netop fastslår at skolen har frihed til indenfor lovens rammer at give en undervisning der er i overensstemmelse med skolens overbevisning. Netop denne paragraf peger på et andet vigtigt grundlag for friskoleloven, nemlig mindretalsbeskyttelsen, der altså med lovforslaget muligvis styrkes. I Lilleskolernes bestyrelse ser vi lovforslaget som en skærpelse af den evige kamp for at fastholde undervisningsfriheden – den kommer ikke af sig selv. Med lovforslaget ønsker ministeren angiveligt at præcisere, hvad det vil sige at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Nu er det op til skolerne at vise hvordan denne ramme kan udfyldes. Derfor ser vi det også som sammenslutningens opgave, at engagere sig i aktiviteter, der kan støtte skolerne i at udvikle evalueringsredskaber og udarbejde undervisningsplaner. Ikke mindst evalueringsområdet tror vi får meget større betydning fremover.

Lovforslaget indeholder flere elementer end de 3 aspekter vi har trukket frem her, og som vi finder er mest interessante. Man kan sige at lovforslaget udtrykker to politiske og samfundsmæssige tendenser: Dels krav til skolerne om at vise professionalisme – og der er netop tale om at "vise" omverdenen sin professionalisme, fx ved at udarbejde undervisningsplaner. Dels krav om at skolen skal dokumentere og synliggøre sin virksomhed, hvilket konkretiseres i krav om evaluering og offentliggørelse af mange forskellige oplysninger på skolens hjemmeside.

Desværre udtrykker lovforslaget også en tredje dominerende tendens i tidens politiske billede, nemlig en stadig strøm af stramminger på integrationsområdet. I lovforslaget kommer dette til udtryk ved krav om at bestyrelsesmedlemmer, lærere og de tilsynsførende skal beherske dansk i skrift og tale. Mange vil givetvis også mene at det kommer til udtryk i grundtonen i lovforslaget og ved at lovforslaget blandt andet er udsprunget af kritikken af især visse islamske skoler og enkelte kristne skoler. Lilleskolernes bestyrelse har den opfattelse, at disse sager bør kunne håndteres på en anden måde end at gribe til lovændringer.

Det blev heller ikke 2004 regelforenklingen ramte de frie grundskoler – tværtimod, oplever vi at det går endnu hurtigere end tidligere. I 2004 har vi blandt andet skulle forholde os til lovændringer og bekendtgørelser om: IT-tilskud, vejledningsreformen, vedtægter, heltidskolefritidsordning, dagtilbud, elektronisk kommunikation, digital signatur, sprogstimulering, ændring af regnskabsbekendtgørelse, revisionsbekendtgørelse og tilskudsbekendtgørelse, nye prøvebestemmelser, blot for at nævne det vigtigste indenfor vores egen lovgivning. Vi nærer desværre ingen illusioner om at regelforenklingen når os i 2005.

"børn har rettigheder og forældreretten er ikke uindskrænket"

"I lovforslaget formuleres en ny afbalancering af menneskerettighederne for henholdsvis barnet og forældrene"

"I Lilleskolernes bestyrelse ser vi lovforslaget som en skærpelse af den evige kamp for at fastholde undervisningsfriheden – den kommer ikke af sig selv"

Er det for let at oprette nye skoler?

I august 2004 åbnede én ny lilleskole, Det Sønderjyske Børneuniversitet, som var heldig i sidste øjeblik at finde egnede lokaler, således at initiativtagerne fik mulighed for at omsætte deres pædagogiske visioner til praksis. Og der har været stor interesse for skolen, der havde 16 elever pr. 5. september, men allerede i december måned passerede man de 30 elever.

Det Sønderjyske Børneuniversitet var imidlertid kun én af de 3 skoleinitiativer vi havde kontakt med i foråret 2004. Det er faktisk slet ikke så let at starte en ny skole som man nogen gange kan få indtryk af i den politiske debat.

I 2004 var et rekordstort antal skoler anmeldt til start, og vi ved at der pr. 1. februar 2005 var anmeldt 17 nye skoler til start til august, heraf var de 15 grundskoler. En stor del af de nye skoleinitiativer udspringer af utilfredshed med at kommunalbestyrelsen vil lukke den lokale skole.

Protesten er meget forståelig – om protesten i sig selv er et tilstrækkeligt skolegrundlag er ikke så vigtigt i denne sammenhæng. Mere interessant er det, at det falder politikerne for brystet at friskoleloven bruges til at omgøre kommunalbestyrelsens beslutning om skole-

lukning – og det er meget forståeligt at politikerne reagerer på dette. Der var jo ikke noget initiativ og noget ønske om en alternativ skole før lukningen kom på tale.

Her står vi overfor en vigtig politisk udfordring og vi er nervøse for at politikerne kan finde på at dæmme op for fænomenet ved at stramme kravene til nye skoler. Det er meget betænkeligt – og det stemmer meget dårligt med de erfaringer vi har gjort i vores samarbejde med nye skoleinitiativer gennem de sidste 10 år. Lilleskolerne mener, at det ikke er muligt at bekæmpe tendensen ved stramninger i friskoleloven – der må søges andre veje; vi har fx lagt mærke til at kommunerne af og til spiller en aktiv rolle ved at sælge eller udleje den nedlagte skoles lokaler til ”protestgruppen”.

Siden 1995 har Lilleskolerne været i samarbejde med 28 nye skoleinitiativer – og været i kontakt med mange flere der dog aldrig er nået til at konkretisere initiativet med henblik på realisering. Det er vores erfaring at den helt afgørende faktor for om et i indholdsmæssig forstand i øvrigt dueligt initiativ kommer i gang er om det lykkes at finde egnede lokaler til skolen. Bygningerne er den helt store hurdle. Af de 28 nævnte initiativer udspandt kun 2 af en kommunal skolelukning og ingen af disse blev realiseret. Halvdelen af initiativer-

ne kom i gang, 5 er lukket igen, mens 9 skoler er i drift. Det karakteristiske for de skoleinitiativer vi har haft kontakt med er, at initiativet er baseret på pædagogiske overvejelser og på kredsens børnesyn og skolesyn.

Det er klart at muligheden for at skaffe lokaler har noget med økonomi at gøre – men for nye initiativer der kun har sig selv som ressource og hverken har menigheder, politiske partier, interesseorganisationer, mæcener eller andre udefra kommende støtter, så er det meget, meget svært at samle en formue sammen til at købe en ejendom for. Det bliver en besværlig start, ofte på en tidsmæssig hårsbredde med et lejemål, som man så kan starte op med. Det er måske også godt nok – men vi frygter at en eventuel stramning der sigter på at ramme de såkaldte protestskoler, i høj grad også vil genere de nye pædagogisk funderede initiativer – og det er vel netop sådanne initiativer loven er møntet på?

Vi arbejder for at sikre at nye lilleskoleinitiativer fortsat kan realiseres. Og vi arbejder for at alle nye skoleinitiativer bliver opmærksomme på Lilleskolerne, og overvejer om det er en forening for dem.

”vi bryder os ikke om, at eleverne systematisk sorteres ved indgangsdøren på deres faglige præstationer ”

Specialundervisning

I bestyrelsen forventer vi markante ændringer på specialundervisningsområdet i de kommende år, hvor hovedtendensen antageligt vil være at den almindelige specialundervisning glider i baggrunden til fordel for en indsats for at gøre den almindelige undervisning mere rummelig i forhold til elever med faglige svagheder. I forlængelse heraf vil der formentlig komme endnu større pres på den vidtgående specialundervisning dels fordi mulighederne for at diagnosticere elevernes vanskeligheder hele tiden forbedres, dels fordi der rent faktisk tilsyneladende kommer flere børn med svære vanskeligheder og endelig fordi elever i gråzonen mellem den almindelige specialundervisning og den vidtgående specialundervisning ikke vil kunne håndteres indenfor begrebet om ”den rummelige skole” og som derfor vil blive presset op i kategorien vidtgående specialundervisning.

Helt aktuelt har vi yderligere det problem, at det nuværende bevillingssystem, der blev etableret i begyndelsen af 90'erne, ikke længere er egnet til at håndtere den voldsomt stigende mængde ansøgninger.

Det er store udfordringer vi står overfor på dette område.

Vi har det synspunkt at de frie grundskoler med ca. 13% af alle grundskoleelever har en forpligtelse til at medvirke til at løse de samme opgaver som folkeskolen løser hvad enten det drejer sig om den almindelige undervisning, sociale problemstillinger eller specialundervisningen. Det stiller krav til skolerne, til lovgivningen og ikke mindst til økonomien. Vi forfølger det synspunkt, at skolerne skal have mulighed for at give alle børn, hvis forældre ønsker optagelse i skolen og som kan rummes indenfor den almindelige skoles rammer, den undervisning og specialpædagogiske bistand de har krav på og behov for.

Det er meget uheldigt hvis skolerne

afviser at optage elever med faglige eller andre vanskeligheder alene på grund af økonomiske omstændigheder. Vi vil gerne understrege, at det naturligvis er helt legitimt at afvise elever med vanskeligheder af for eksempel pædagogiske grunde, eksempelvis er det oplagt at en skole ikke bør optage så mange elever med behov for specialpædagogisk bistand at skolen reelt ændrer karakter og måske får slagside i retning af at kunne opfattes som en specialskole.

På den anden side bryder vi os ikke om, at eleverne systematisk sorteres ved indgangsdøren på deres faglige præstationer – lad gå at enkelte skoler vælger at bruge skolefriheden på den måde; men hvis det blev en generel tendens i sektoren, så ville det være særdeles problematisk og politisk sprængfarligt. Også derfor må vi sikre et velfungerende og velafbalanceret tilskudssystem til specialundervisningsområdet.

Specialundervisningens omfang på lilleskolerne

Analysen omfatter mere end 90% af medlemsskolernes samlede elevtal

	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Alm. specialundervisning						
Andel af elever henvist til specialuv.	11,5%	13,5%	11,2%	10,0%	10,8%	9,9%
Specialuv. timer pr. elev på skolen	0,28	0,30	0,26	0,29	0,23	0,26
Tilskud i skoleåret	7,6 mio.	6,7 mio.	5,5 mio.	7,7 mio.	6,5 mio.	6,7 mio.
Svært handicappede elever:						
Antal elever	66	56	63	90	88	95
Tilskud i skoleåret	6,5 mio.	8,0 mio.	7,3 mio.	10,1 mio.	11,1 mio.	11,2 mio.

Specialundervisningens økonomiske betydning på lilleskolerne

Analysen omfatter samtlige medlemsskoler

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Økonomi i regnskabsåret*:						
Tilskud pr. elev på skolen	2.304 kr.	2.743 kr.	2.814 kr.	2.779 kr.	3.286 kr.	3.581 kr.
Tilskuddets andel af indtægterne	4,05%	4,69%	4,52%	4,33%	4,85%	5,18%

* Opgørelsen viser modtagne tilskud til almindelig specialundervisning og til svært handicappede elever i de pågældende regnskabsår.

Fordelingsudvalgene

Fordelingssekretariatet har i løbet af 2004 afsluttet sammenlægningen af de 3 fordelingsudvalg til én selvejende institution under ledelse af en bestyrelse, hvori Lilleskolerne også er repræsenteret. Fordelingssekretariatet forestår administrationen af bevillinger til de frie grundskoler på ca. 140 mio. kr. til vikarudgifter, elevbefordring og fripladser. Herudover løser Fordelingssekretariatet bl.a. statistikopgaver og administrerer andre ordninger, som fx den midlertidige bevilling til uddannelse af praktislærere. Der er således tale om områder af stor betydning for skolerne, og det er glædeligt at kunne konstatere at opgaverne varetages effektivt og til skolernes tilfredshed.

På vikarområdet har Lilleskolerne gjort sig til talsmand for, at det nuværende refusionsprincip, hvor der gives tilskud til en udgift skolen har afholdt, in casu lønnen til vikaren, forlades til fordel for et tilskudsprincip, hvor der ydes tilskud til den objektivt indtrufne begivenhed uafhængigt af hvilke udgifter skolen afholder til fx en barsel. Endvidere har Lilleskolernes bestyrelse tilkendegivet, at vi er positive overfor at afskaffe tilskuddet til kort fravær, hvor fraværet er kortere end 14 dage. Vi er overbeviste om at overgangen til et tilskudsprincip og afskaffelsen af dækningen af kort fravær vil medføre administrative lettelser og flere midler til det almindelige driftstilskud i et omfang der på sigt vil være fordelagtig for de fleste skoler.

Efter flere års indsats først i Vi-karkassens bestyrelse og siden i Fordelingssekretariatets bestyrelse valgte Bjørn Godt-Hansen, der er skoleleder på Hørsholm Lille Skole, at udtræde af Fordelingssekretariatets bestyrelse pr. 31. december 2004 for at få bedre tid til andre opgaver. I begyndelsen af januar 2005 imødekom Fællesrådet vores indstilling om at udpege skoleleder Inger Kvist fra Lilleskolen i Odense som nyt medlem af Fordelingssekretariatets bestyrelse. Vi er meget tilfredse med at der fortsat kan høres en 'lilleskolestemme' i Fordelingssekretariatet.

Samarbejde

Foreningen har mange samarbejdspartnere. Først og fremmest vil vi fra bestyrelsen rette en varm og dybtfølt tak til alle bestyrelsesmedlemmer og medarbejdere på medlemsskolerne. Det er et privilegium at samarbejde med engagerede mennesker og beskæftige sig med en levende og stadigt søgende skolekultur.

En særlig tak til de mange der henad vejen engagerer sig i udvalgsarbejde og som påtager sig at holde gryden i kog for ikke at tale om de mange der bærer når Musik- og Teaterfestivalen, fodboldturneringen og så videre skal arrangeres. Uden dette engagement ville lilleskolerne ikke være lilleskoler. Særligt glæder vi os i år over, at Lilleskolernes Musik- og Teaterfestival modtog FGL's Børnekulturpris. En sådan påskønnelse varmer og giver forhåbentlig incitament til at holde fast og udvikle festivalen som gennem årene er vokset til at være et imponerende stort, velfungerede og smukt udtryk for lilleskolernes pædagogiske virksomhed.

Samarbejdet mellem skoleforeningerne i Frie Grundskolers Fællesråd har i 2004 formået at løse mange vigtige opgaver blandt andet i forbindelse med udviklingen af en ny tilskudsformel. FGF-samarbejdet er et samarbejde mellem forskellige foreninger, der har forskellige synspunkter og repræsenterer meget forskellige skolekulturer. Heri ligger såvel muligheder som be-

grænsninger, men samarbejdet er efter bestyrelsens opfattelse af afgørende betydning dels for at afbalancere de meget forskellige interesser medlemmer af skoleforeningerne har, fx i forhold til tilskudsordningerne, dels for komme til orde overfor myndigheder, embedsmænd og politikere. Det er en åbenlys svaghed, at Dansk Friskoleforening ikke er med i samarbejdet. Vi håber at det på sigt vil lykkes at samle skoleforeningerne på grundskoleområdet under en hat.

Bestyrelsen sætter pris på det gode samarbejde vi har med de øvrige skoleforeninger, Fællesrådet, Institut For Videreuddannelse og Fordelingssekretariatet.

Lilleskolerne har et godt samarbejde med de faglige organisationer, hvor FGL som lærernes fagforening indtager en særligt fremtrædende placering. Samarbejdet er konstruktivt, tonen er tillidsfuld og præget af ønsket om at finde fremadrettede løsninger som alle kan bruge. En særlig position indtager lilleskolelærernes "Kreds 2" som vi har et tæt samarbejde med, dels i form af kursusvirksomhed dels i den løbende kontakt om de spørgsmål der dukker op. Bestyrelsen er glad for samarbejdet med de faglige organisationer.

I hverdagen er det medarbejderne på sekretariatet der sørger for at foreningen fungerer og løser sine opgaver. Der ydes en stor indsats, som vi fra bestyrelsens side påskønner.

Bestyrelsen

Tal om Lilleskolerne i 2004

Udgivelser:

LilleskoleNyt: 8 numre.
 E-Nyt: 10 numre.
 Lilleskolens Dag: Plakat kreeret af elever på Randers Lille Skole.
 Diverse:
 Administrationskalender 04/05, Regnskabsanalyse 2004, Ferieregler 2004, regneark og vejledninger vedr. overgang til ny løn pr. 1. august 2004, lovtekster m.m.
 Hjemmesiden www.lilleskolerne.dk
 LBK (Lilleskolernes Kursus og Blad): Kursusopslag sendt til skolerne og i "Kursus-Markedspladsen" samt på www.kursusmarkedspladsen.dk

Kurser m.v.:

Repræsentantskabsmøder: 1 møde.
 Bestyrelseskurser:
 1 Bestyrelsestræf
 1 Emnekursus om skolens undervisning
 1 Grundkursus for bestyrelsesmedlemmer
 2 Intro-møder for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer
 1 Grundkursus for bestyrelsesmedlemmer
 1 Bestyrelsestræf.
 Ledere, souschefer, sekretærer m.fl.:
 1 Ledertræf
 5 Leder møder
 1 Administrationstræf
 1 Fællesmøde for ledere og tillidsrepræsentanter
 Tilsynsførende: 1 møde for de valgte tilsynsførende.

LBK's kurser: 1 internatkursus, 1 dagkonference og 1 kursus for elever.
 IFV: Lilleskolerne er medlem af Institut for Videreuddannelse, som bl.a. udbyder skolelederuddannelse, lovpligtig arbejdsmiljøuddannelse, og kursus for elever og medarbejdere ang. undervisningsmiljø.

Overenskomster og aftaler:

Bestyrelses- og ledelsesansvarsforsikring: 43 skoler er tilsluttet.
 Overenskomst med BUPL for pædagogisk personale: 38 skoler er tilsluttet.
 Overenskomst med HK for administrativt personale: 32 skoler er tilsluttet.
 Overenskomst med SID/KAD for teknisk personale: 15 skoler er tilsluttet.
 KODA-Gramex: 48 skoler.

Nye skoler og besøg på skoler:

Nye skoleinitiativer: I 2004 har der været henvendelser fra 4-5 grupper, der er interesseret i at starte ny skole. Det Sønderjyske Børneuniversitet startede i august 2004. To skolestartprojekter blev opgivet først på sommeren.
 Skolebesøg: I 2004 har vi i forskellige anledninger besøgt flere end 30 medlemsskoler.

Ansættelsessager:

Lilleskolerne rådgiver og bistår i personalesager, herunder ansættelsesretlige spørgsmål. I 2004 har vi ydet bistand i 17 større sager vedrørende ansættelsesforhold, samt rådgivet i en række mindre sager.

Møder:

Møder med skoler: 67 møder.
 Bestyrelsen: 7 møder.
 Udvalg og kurser i tilknytning til bestyrelsens arbejde: 38 møder.
 Lilleskolernes Blad og Kursus: 3 møder.
 Kvartalsmøder med Kreds 2: 3 møder.
 Frie Grundskolers Fællesråd: 7 møder.
 Foreningsmøde for FGF's medlemmer: 1 møde.
 Institut For Videreuddannelse: 2 bestyrelsesmøder.
 Sekretariatssamarbejdet m.m. i tilknytning til FGF: 6 møder.
 Kursussamarbejdet for frie skoler: 2 møder.
 Diverse møder, konferencer, receptioner m.v.: 17 møder.

Internationalt:

Lilleskolerne udveksler nyhedsbreve med BFAS, Landsorganisationen for alternative skoler i Tyskland.

Lilleskolerne deltager via FGF i ECNAIS – et europæisk samarbejde for skoleforeninger.

Bestyrelsen

Udtrådt siden sidste repræsentantskabsmøde:

Diego Bang
Per Kristensen
Eskild Marcussen

Udvalg m.v. i Lilleskolerne:

Kurser for bestyrelsesmedlemmer:

Dorte Albæk, Søren E. Hansen, Inger Kvist, Torben Berg, Peter Højgaard Pedersen

Ledertræf, kursusudvalg:

Lars Møller Kristensen, John Flyvholm, Jeanne Schou, Sus Rudiengaard, Torben Berg, Peter Højgaard Pedersen

Ledermøder, kursusudvalg:

Lise Bro Rasmussen, Søren E. Hansen, Sanne Lensbæk, Torben Berg, Peter Højgaard Pedersen

Administrationstræf, kursusudvalg:

Lena Christensen, Bente Lind, Morten Bådstrup, Gunnel Broström, Gitte Baaring, Søren E. Hansen, Hanne Vogeley, Peter Højgaard Pedersen

Forligsnævn:

Dorte Albæk, Inger Kvist, Bjørn Godt-Hansen

Voldgift:

Vacant

Sekretariat

Lilleskolerne

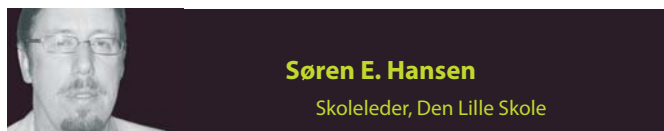
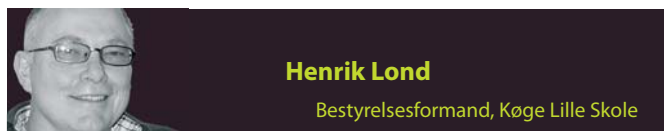
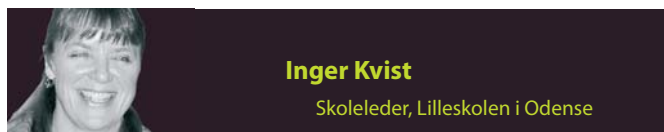
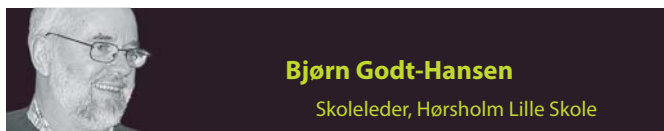
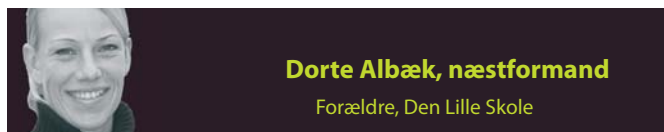
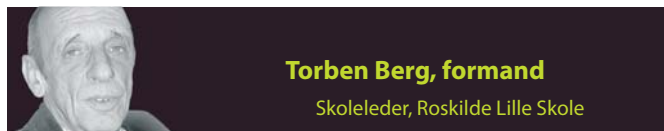
- en sammenslutning af frie grundskoler
Ny Kongensgade 10, 1.
1472 København K
Tlf. 3330 7920 Fax: 7020 2643
Mobiltlf. 4054 9766
post@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk

Pengeinstitut:

Fælleskassen, Bülowvej 48 a, 1870 Frederiksberg
BG-bank, girokonto 720 6283

Revisor:

Deloitte, Klædemålet 9, 2100 København Ø

Repræsenteret i:

Frie Grundskolers Fællesråd: Torben Berg

(Formand: Per Kristensen. Næstformand: Kurt Ernst)

Institut For Videreuddannelse. Torben Berg

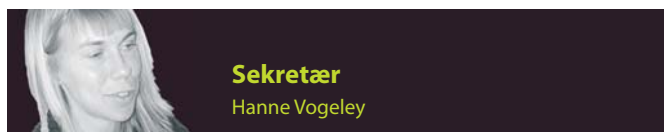
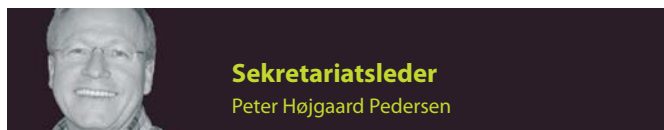
(Formand: Per Kristensen. Næstformand: Kurt Ernst)

Fordelingssekretariatet: Inger Kvist

(Formand: Anders Langskov)

Samarbejdsudvalget, Lilleskolernes Blad og Kursus:

Henrik Lond, Søren E. Hansen, Torben Berg.

Lilleskolernes virksomhed

Administrationskalender

I slutningen af skoleåret udsendes en administrationskalender for det kommende skoleår. Kalenderen udarbejdes af "Sekretariatssamarbejdet" mellem skoleforeninger i FGF.

Bestyrelses- og ledelsesansvarsforsikring

Forsikringen dækker bestyrelsesmedlemmernes og skolelederens ansvar i forbindelse med ledelsen af skolen. 90% af skolerne har tilsluttet sig forsikringen. Forsikringspræmien er fastholdt uændret på samme lave niveau i flere år. Udover det egentlige ledelsesansvar omfatter dækningen også tab skolen måtte lide som følge af kriminelle handlinger begået af ansatte (svig) og edb-kriminalitet.

BUPL-overenskomsten

77% af skolerne har tilsluttet sig overenskomsten for pædagogisk personale, som foreningerne i Frie Grundskolers Fællesråd har indgået med BUPL. Overenskomsten sigter navnlig på fritidsordningerne, men finder også anvendelse på visse pædagogiske arbejdsopgaver indenfor skolens undervisningstid. Overenskomsten skal fornys pr. 1. april 2005.

Diverse udsendelser

Uddrag af lovttekster, vejledninger om regler m.v. udsendes efter behov, ofte sammen med "LilleskoleNyt" eller E-Nyt.

E-Nyt

Lilleskolernes elektroniske nyhedsbrev henvender sig til skolernes daglige ledelse og administration. E-Nyt udsendes efter behov med aktuelle nyheder. Revisorer, der abonnerer på "LilleskoleNyt" modtager også E-Nyt. Det er op til skolerne selv om de ønsker at videresende E-Nyt til skolens bestyrelsesmedlemmer. En del af stoffet bringes i en uddybet form i "LilleskoleNyt" til orientering for bestyrelsesmedlemmer m.fl.

Ferieregler

I en lille publikation, som udsendes hvert år i april-maj måned af "Sekretariatssamarbejdet" gives en opdateret oversigt over gældende ferieregler.

FGF og IFV -tilbud

En række tilbud fremkommer via vores medlemskab af Frie Grundskolers Fællesråd, Institut for Videreuddannelse og "Sekretariatssamarbejdet"; eksempelvis: Løntabeller, regneark vedr. arbejdstid og løn, regnskabsoversigter, ansættelsesbreve, ferieregler, lederuddannelse, arbejdsmiljøuddannelse, revisorkurser, ansættelsesmanual, tilslutningsoverenskomster, Koda Gramex ordningen, Copy-Dan aftaler og undervisningsmiljøkurser for elever.

Fodboldturnering

Igennem 7-8 år har Helsingør Lille Skole stået som arrangør af en indendørs fodboldturnering, der afholdes som et endagsstævne i Helsingørshallen. Det er flot at en skole på denne måde tager et initiativ og fører det videre til stor glæde for mange børn og unge på andre skoler.

Foreningens drift:

Bestyrelsen, udvalg og arrangementer

Der bruges mange kræfter på afviklingen af Repræsentantskab, Bestyrelsestræf, Ledertræf, Ledermøder og kurser for bestyrelsesmedlemmer. Endvidere medgår en del ressourcer til sekretariatsbetjening i forbindelse med bestyrelses- og udvalgsmøder, udsendelser m.m..

Økonomifunktion

Udover egen kursusadministration, bogføring, regnskab mv. varetager foreningen også økonomifunktionen for LBK.

Sekretariatsfunktioner

Ved siden af de daglige rutineopgaver på et foreningssekretariat kommer der løbende forskellige ad. hoc. opgaver, fx udarbejdelse af analyser, spørgeskemaundersøgelser, besvarelse af høringer og meget mere.

Hjemmeside

- www.lilleskolerne.dk

Hjemmesiden og den digitale kommunikation vil spille en stadig større rolle i foreningens virksomhed i de kommende år.

Hjemmesiden blev gennemgribende fornyet i 2004. Vi arbejder på at gøre hjemmesiden til en stadig mere aktiv og del af Lilleskolernes kommunikation med skolerne, bestyrelsesmedlemmer, forældre og andre med interesse for skoleformen.

Lilleskolernes hjemmeside opdateres flere gange om ugen. Det er en målsætning at udvikle og vedligeholde en brugervenlig side med masser af relevante informationer, herunder regelsamlinger og nyhedsbreve. Medlemsskolerne præsenteres naturligvis også på hjemmesiden både med links og oplysninger.

HK-overenskomsten

Igen i 2004 steg tilslutningen til HK overenskomsten, således at 67% af skolerne nu anvender overenskomsten, der først og fremmest sigter på skolesekretærene. Overenskomsten skal fornys pr. 1. april 2005.

KODA-Gramex

Lilleskolerne er via FGF omfattet af en aftale med KODA Gramex, som giver medlemsskolerne ret til vederlagsfrit at benytte det af KODA og Gramex beskyttede musikrepertoire. Afgiften til KODA Gramex er indeholdt i skolens kontingent til foreningen.

Kurser for bestyrelsesmedlemmer:

Bestyrelsestræffet

Træffet er det store årlige møde for bestyrelsesmedlemmer - fra mange skoler er lederne også med. Formålet er at give inspiration og viden til bestyrelsesarbejdet gennem foredrag, kursusforløb og erfaringsudveksling.

Efterårsmødet

Efterårsmødet er et nyt initiativ der afholdes første gang lørdag, den 12. november 2005. I foredrag og debatindlæg sættes fokus på udvalgte emner og deltagerne får mulighed for at hente yderligere inspiration gennem dialog og erfaringsudveksling med kolleger fra andre skoler. Efterårsmødet er tænkt som en pendant til bestyrelsestræffet, således at man som bestyrelsesmedlem kan mødes med kolleger fra andre skoler to gange om året.

Intro-møde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer

Alle nyvalgte bestyrelsesmedlemmer inviteres til "Intro-møde" i juni måned. Formålet med mødet er at fremme arbejdsglæden og det gode bestyrelsesarbejde. Mødet afholdes regionalt i Jylland og på Sjælland som et fyraftensmøde, hvor der orienteres om centrale opgaver i bestyrelsesarbejdet.

Grundkursus for bestyrelsesmedlemmer

Formålet med grundkurset er at give en indføring i bestyrelsens opgaver, ansvar samt diskutere nogle grundlæggende problemstillinger ved bestyrelsesarbejde. Grundkurset blev i 2004 afholdt som et fredag-lørdags internat på et vandrerhjem.

Kurser for ledelse og administration

Lilleskolernes ledertræf

Træffet henvender sig til ledere, souschefer m.fl., og har været afholdt hvert år i september siden begyndelsen af 80'erne. Ledertræffet samler deltagere fra knap 85% af medlemsskolerne til et 3 dages internatkursus i Ebeltoft. Formålet er at inspirere og kvalificere ledelsesarbejdet og skoleudviklingen.

Ledermøder

Ledermøderne er et forum der sigter på at give deltagerne mulighed for at arbejde med ledelsesspørgsmål såvel praktisk som teoretisk. Møderne har til formål at dygtiggøre lederne og indeholder dels kursusforløb, dels orientering og debat om aktuelle emner. Møderne giver mulighed for erfaringsudveksling og samarbejde om konkrete emner, herunder netværksarbejde med kollegial sparring. Ledermøderne er blevet et vigtigt samarbejdsforum. Møderne samler sædvanligvis flere end 30 fra lidt flere end halvdelen af skolerne. Der afholdes 4-5 ledermøder i hvert skoleår.

Administrationstræf

Administrationstræffet er et nyt tiltag, der blev afholdt første gang i efteråret 2004. Næste træf afholdes i efteråret 2005. Administrationstræffet henvender sig til medarbejdere, der beskæftiger sig med administrative spørgsmål. Formålet er at give deltagerne mulighed for at hente ny viden og inspiration med henblik på at kvalificere opgaveløsningen og arbejdsprocesserne i skolens administration.

Netværk

Med vekslende intensitet fungerer forskellige netværksgrupper for ledere og sekretærer. Sammenslutningen er behjælpelig med udsendelse, lokaler, input m.v. til de netværk der dannes mellem skolerne. I 2004 er aktiviteten i netværksgrupper forøget; men sammenslutningen har dog ikke været direkte involveret.

Kurser for lærere og pædagoger: Lilleskolernes Blad og Kursus, LBK

Kernen i LBK's kursusvirksomhed er årlige træf, der henvender sig til bestemte områder i skolen, fx. specialundervisningen. Tilslutningen til træffene er nogenlunde konstant. LBK udbyder ind imellem andre kurser og arrangementer, bl.a. fællesmøder for ledere og tillidsrepræsentanter. LBK drives i samarbejde med lærerforeningens lilleskolekreds, Kreds 2.

Kursusmarkedspladsen - et samarbejde om Åbne kurser for frie skoler

Kursusmarkedspladsen er en fælles "markedsplads" for udbydere af kurser til medarbejdere på frie skoler. Flere end 10 foreninger deltager i samarbejdet. Kursusmarkedspladsen findes dels som en digital, dynamisk markedsplads på www.kursusmarkedspladsen.dk dels som et gammeldags kursuskatalog, der udsendes i december måned. Samarbejdet organiseres gennem Institut for Videreuddannelse, som også finansierer initiativet. I december 2004 udgav samarbejdet sit sjette katalog.

Kursus for tilsynsførende

Lilleskolerne har sat fokus på tilsynet og udbyder i foråret 2005 et minikursus om tilsynet med skolens undervisning. Initiativet er en opfølgning på et møde i januar 2004 for de valgte tilsynsførende. Et velfungerende tilsyn er et vigtigt element i kampen for at bevare skolefriheden.

LilleskoleNyt

Lilleskolernes trykte nyhedsbrev sendes til skolernes bestyrelsesmedlemmer, skolerne, revisorer, samarbejdspartnere og politikere. I 2004 forbedrede vi papir- og trykqualiteten, og udgivelseshyppigheden blev sat ned, bl.a. som følge af bortfaldet portostøtten. I forbindelse med sammenslutningens navneskifte ved Repræsentantskabsmødet i 2004, fik nyhedsbrevet sit nye navn, LilleskoleNyt. Nyhedsbrevet trykkes i ca. 800 eksemplarer og udkommer 6-10 gange årligt.

Lilleskolens Dag – et "åbent-hus" arrangement

Tilslutningen til at afholde en fælles "Lilleskolens Dag", hvor skolerne holder "åbent-hus" har været vigende. Vi har dog holdt fast ved udgivelsen af en "lilleskole-plakat", som skolerne kan anvende til fx til "åbent-hus" arrangementer. Plakaten skabes som regel af elever på en af medlemsskolerne.

Musik- og Teaterfestivalen

Den traditionsrige festival modtog i 2004 FGL's Børnekulturpris. Festivalen samler ca. 1000 børn og voksne til 2 døgn festligt samvær om musik og teater. Den 21. Musik- og Teaterfestivalen blev afholdt i juni 2004 i Randers. I efteråret skabte usikkerhed om værtskabet for 2005 festivalen tvivl om hvorvidt der overhovedet blev en Musik- og teaterfestival i 2005 – indtil Haslev Privatskole meldte sig som vært. Festivaldeltagerne har nedsat et udvalg, der bl.a. arbejder med forslag til hvordan værtskabet fremover sikres. Festivalen er et skoleeksempel på hvordan tværgående samarbejde kan udvide den enkelte skoles lærings- og oplevelsesrum. Medarbejdere og forældre på værtsskolerne gør en kæmpeindsats, som fortjener megen ros.

Nyhedsmail til bestyrelsesmedlemmer – et nyt initiativ i 2005

Som et forsøg agter vi at påbegynde udsendelsen af et elektronisk nyhedsbrev til bestyrelsesmedlemmerne. Initiativet sigter på at øge anvendelsen af digital kommunikation. Vi forudser at det trykte nyhedsbrev i fremtiden vil komme til at spille en ny rolle i takt med den elektroniske kommunikation udbredes.

Regnskabsanalysen

Analysen er meget detaljeret således at den kan inddrages i budgetovervejelserne helt ned på enkeltkonti. Analysen kan også være til inspiration i den langsigtede planlægning. Analysen viser udgifter og indtægter på alle specificerede konti i skolernes regnskaber i total beløb og pr. elev. Regnskabsanalyse 2003 regnskaberne blev udsendt i oktober 2004.

Rådgivning og assistance – emner:

Almindeligt forekommende spørgsmål om administration, planlægning, sagsbehandling, økonomi, lovgivning, personaleadministration, overenskomster, aflønning, orlov, efteruddannelse, ferie m.v.

Assistance til udredning og medvirken ved løsning af spørgsmål i forhold til drift, udvikling og omlægning.

Ansættelsesretlige sager og problemstillinger.

Rådgivning og sparring fx om akutte situationer, taktiske og/eller strategiske overvejelser, påtænkte initiativer, analyser af særlige situationer.

Oplæg/input til videre drøftelse.

Forældre med interesse for skoleformen, der ønsker oplysninger om skoler. Nye skoleinitiativer. Hjælp til start.

Komplicerede eller sjældent forekommende spørgsmål, herunder situationer der er truende for skolens fortsatte drift.

Rådgivning og assistance – hvordan:

Telefoniske henvendelser.

E-post korrespondance.

Møder på skoler eller andre steder.

Skolebesøg.

På forespørgsel fremsendes diverse cirkulærer, bekendtgørelser o. lign.

Henvielse til andre rådgivere og deltagelse i samarbejde med andre rådgivere m.fl.

Samarbejde om teknisk-administrative spørgsmål

Samarbejdet mellem sekretariatene for skoleforeningerne og Fællesrådet er vigtigt dels for at fremme relevante værktøjer for medlemsskolerne, dels som grundlag for foreningens rådgivnings- og informationsarbejde. Samarbejdet foregår såvel på formaliserede møder som gennem de relationer der igennem tiden er bygget op. I kontorfællesskabet i Ny Kongensgade er samarbejdet udstrakt til at omfatte mødefaciliteter, edb-installationer og en række andre tekniske og praktiske forhold.

Samarbejde med de faglige organisationer

På lærersiden er Frie Grundskolers Lærforening, herunder Kreds 2, Lilleskolernes vigtigste samarbejdspartner med hyppige kontakter om konkrete sager. Samarbejdet fungerer særdeles godt. Samarbejdet med Kreds 2 udfolder sig dels i ”Samarbejdsudvalget”, der tilrettelægger kurser og arrangementer i LBK-regi, dels ved kvartalsmøder og så naturligvis ved kontakt når der er behov herfor.

Samarbejdet med HK fungerer godt og består navnlig i forhandlingen af tilslutningsoverenskomsten, samt ganske få konkrete sager og tvivlsspørgsmål om fortolkning af overenskomsten.

På pædagogområdet samarbejder vi med BUPL om de ganske få sager der opstår på skoler.

Endvidere samarbejder vi med 3-F om de meget få sager der er vedrørende pedeller og rengøringsmedarbejdere.

Samarbejde med fordelingssekretariatet

Fordelingssekretariatet spiller en stor rolle for skolerne som administrator af tilskuddene til vikarer, befordring og fripladser. Sekretariatet er en selvstændig, uafhængig institution, der ledes af en bestyrelse, hvortil FGF udpeger 5 af de 8 medlemmer. Medlem af Sammenslutningens bestyrelses Inger Kvist, skoleleder på Lilleskolen i Odense, er efter indstilling fra Lilleskolerne udpeget som medlem af Fordelingssekretariatet. Der er ikke noget formaliseret samarbejde mellem Fordelingssekretariatet og skoleforeningerne, dog er der tradition for at afholde et fællesmøde for sekretariatene mindst én gang om året. I det daglige har vi et godt og konstruktiv samarbejde med Fordelingssekretariatet.

Skolepolitik – samarbejde og interessevaretagelse

Lilleskolernes bestyrelse forventer at den politiske debat om såvel de frie grundskoler som folkeskolen fortsat vil være intens og forudser at dette felt vil

komme til at fylde mere i foreningens arbejde. For indeværende er medlemsskabet af Frie Grundskolers Fællesråd er den vigtigste kanal for det skolepolitiske arbejde i forhold til Folketing, centraladministrationen de faglige organisationer og medierne. Det hører til undtagelsen at Lilleskolerne arbejder på egen hånd.

3-F (SID/KAD) overenskomst for teknisk personale

Overenskomsten, som omfatter pedeller, rengøringsmedarbejdere og andre tekniske medarbejdere har opnået tilslutning fra 29% af medlemsskolerne. Overenskomsten blev indgået i 2003 i FGF-regi, og skal fornys pr. 1. april 2005.

Vejledninger, notater m.m.

Lejlighedsvis udsendes ”vejledninger”/notater med særlig orientering om regler m.v. med henblik på at lette skolernes implementering af nye regler. Det kan fx være om nye barselsregler, elevers undervisningsmiljø eller sociale klausuler. Oftest udarbejdes sådanne orienteringer i ”Sekretariatssamarbejdets” regi.

Årsregnskab 2004 for Lilleskolerne - en sammenslutning af frie grundskoler

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 2004

	2004	2003
	kr.	t. kr.
Kontingenter	1.641.155	1.566
Tilskud fra Tips og Lotto midlerne	121.044	110
Administrationsbidrag, LBK	32.289	36
Tilskud til kursusvirksomhed	46.976	49
Andre indtægter	8.550	9
Indtægter i alt	1.850.014	1.771
Personaleomkostninger	905.701	891
Møder og rejser	200.316	182
Kurser og information	57.785	30
Bidrag til Blad og Kursus	25.000	50
Administration	486.462	451
Husleje, el og varme	121.139	75
Udgifter i alt	1.796.403	1.679
Resultat før afskrivninger	53.611	92
Afskrivninger	0	6
Resultat før finansielle poster	53.611	86
Finansielle indtægter	47.873	48
Realiserede kursgevinster, obligationer	20.183	15
Urealiserede kursgevinster, obligationer	6.985	21
Beregnet andel af renter overført til særlig henlæggelser	- 3.985	- 4
Ordinært resultat før skat	124.667	167
Ekstraordinære udgifter	0	0
Årets resultat	124.667	167
Resultatdisponering:		
Overført til næste år	124.667	

Balance pr. 31. december 2004

Aktiver

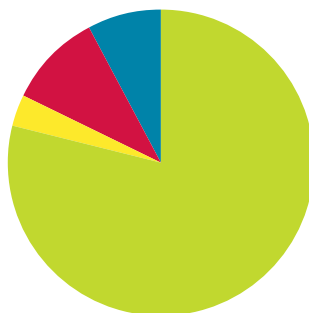
	2004	2003
	kr.	t. kr.
Andre anlæg, driftsmaterialer og inventar	0	0
Materielle anlægsaktiver	0	0
Andelsbevis (EDB Brugsen)	5.500	5
Andelsbevis (Fælleskassen)	1.000	1
Huslejedepositum	49.675	20
Værdipapirer	787.067	723
Finansielle anlægsaktiver	843.242	750
Anlægsaktiver	843.242	750
Mellemregning, LBK	89.216	61
Andre tilgodehavender	19.501	13
Periodeafgrænsningsposter	12.875	7
Tilgodehavender	121.592	81
Likvide beholdninger	90.700	99
Omsætningsaktiver	212.292	180
Aktiver	1.055.534	930

Passiver

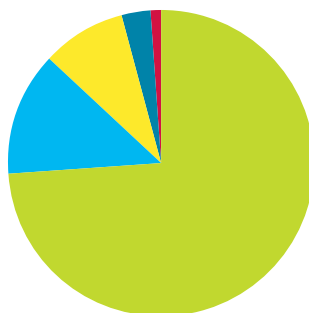
	2004	2003
	kr.	t. kr.
Egenkapital primo	417.944	251
Overført af årets resultat	124.667	167
Egenkapital	542.611	418
"Den særlige henlæggelse"	203.805	200
Hensatte forpligtelser	203.805	200
Mellemregning, Administrationsforeningen Blad og Kursus	0	0
Forudbetalinger	160.640	119
Anden gæld	64.211	110
Feriepengeforpligtelse	84.267	83
Kortfristede gældsforpligtelser	309.118	312
Passiver	1.055.534	930

Skolernes årsregnskab 2003

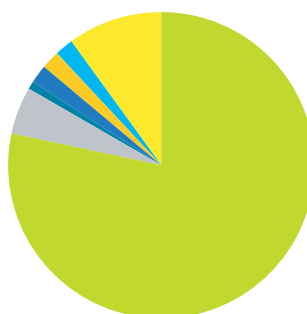
Indtægter	kr/elev	%
Statstilskud	45.036	71
Tilskud fra fordelingsudvalg	1.882	3
Skolepenge	12.384	19
Andre indtægter	4.391	7
I alt	57.393	

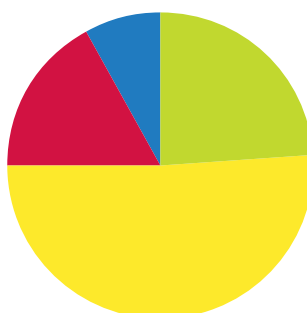
Udgifter	kr/elev	%
Undervisning	47.438	74
Ejendomsdrift	8.298	13
Administration m. v.	5.466	9
Finansielle udgifter	1.840	3
Resultat	651	1
I alt	47.438	

Aktiver	kr/elev	%
Ejendomme	45.574	80
Inventar og udstyr	1.542	3
Finansielle aktiver	558	1
Tilgodehavender	1.258	2
Periodeafgrænsning	1.203	2
Værdipapirer	1.330	2
Likvide beholdninger	5.928	10
I alt	57.393	

Passiver	kr/elev	%
Egenkapital	13.968	24
Langfristet gæld	29.435	51
Kortfristet gæld	9.521	17
Forudmodtaget indtøgt	4.469	8
I alt	57.393	

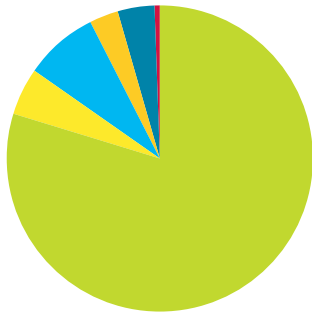
Regnskabsanalysen viser posterne i resultatopgørelse, balance og specifikationer i årsregnskaberne for 2003. I diagrammer og tabeller kan man helt ned på kontoniveau skole for skole følge indtægts- og udgiftsposter i regnskaberne, dels som totaler, dels som gennemsnit pr. elev. Desuden kan man sammenligne med statistiske værdier.

Hvad kan det bruges til?

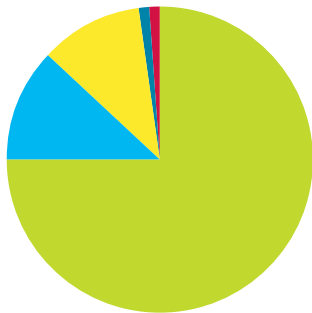
Skolens egne tal kan sammenlignes med landsgennemsnittet vha oversigten efter diagrammerne. Oversigten og diagrammerne henvender sig især til bestyrelsen og skolens medarbejdere. Selve tabelværket har nok størst interesse for dem der arbejder med detaljerne i budgetterne.

Kilder m.v.

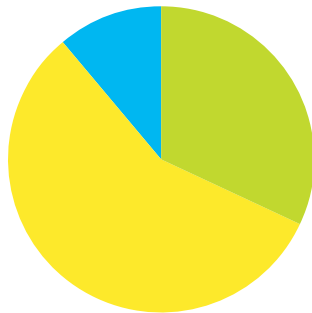
Materialet omfatter 44 skoler og 98% af eleverne. Kost- og dag-skolerne er udeladt af statistiske grunde. Regnskabstallene stammer fra Undervisningsministeriets database, som skolerne har indberettet til. Der er foretaget enkelte korrektioner ud fra skolernes skriftlige regnskaber.

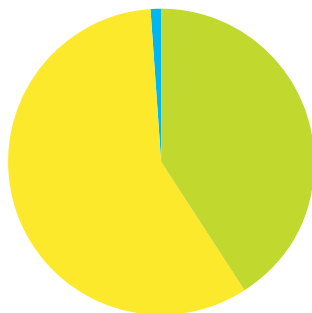
Statstilskud	kr/elev	%
Driftstilskud	35.895	80
Bygningstilskud	2.064	5
SFO-tilskud	3.451	8
Specialundervisning	1.500	3
Svært handicappede	2.022	4
Statstilskud i øvrigt	104	0
I alt	45.036	

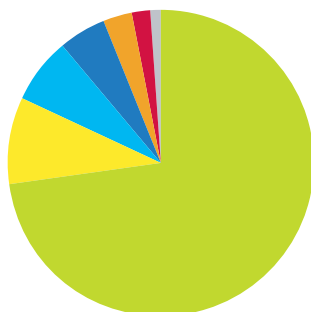
Undervisningsudgifter	kr/elev	%
Løn undervisning	35.639	75
Løn SFO	5.785	12
Undervisningsudg	5.243	11
Omkostninger SFO	393	1
Afskrivninger	378	1
I alt	47.438	

Ejendomsudgifter	kr/elev	%
Løn rengøring m.v.	2.667	32
Omkost. ejendom	4.720	57
Afskrivning	911	11
I alt	8.298	

Administrationsudgifter	kr/elev	%
Løn adm.	2.262	41
Adm.udgifter	3.148	58
Afskrivning	56	1
I alt	5.466	

Analyse af udgifter	kr/elev	%
Lønninger i alt	46.353	73
Undervisning og SFO	5.636	9
Ejendomsdrift	4.720	7
Administration	3.148	5
Finansielle udgf	1.840	3
Afskrivninger	1.345	2
Resultat	651	1
I alt	63.693	

Skolerne - 5-års resultatopgørelser

	1999*		2000*		2001'		2002		2003	
	kr./elev	index	kr./elev	index	kr./elev	index	kr./elev	index	kr./elev	index
Generel pris- og lønstigning**		100		103		106		109		111
Statstilskud	38.932	100	41.078	106	41.313	106	43.723	112	45.036	116
Tilskud fra fordelingsudvalg	1.903	100	1.677	88	1.790	94	1.741	91	1.882	99
Skolepenge	10.252	100	11.067	108	11.560	113	12.025	117	12.384	121
Andre indtægter	2.035	100	2.654	130	3.414	168	4.277	210	4.391	216
Indtægter i alt	53.122	100	56.476	106	58.077	109	61.766	116	63.693	120
Løn, undervisning	30.451	100	31.758	104	33.314	109	34.013	112	35.640	117
Løn, skolefritidsordning	4.120	100	4.469	108	4.897	119	5.492	133	5.784	140
Undervisningsudgifter	4.591	100	4.972	108	4.783	104	4.836	105	5.243	114
Omkostninger SFO	242	100	271	112	285	118	371	153	396	164
Afskrivning vedr. undervisning	224	100	339	151	365	163	296	132	375	167
Undervisning i alt	39.628	100	41.809	106	43.644	110	45.008	114	47.438	120
Løn, rengøring og pedel	1.710	100	1.910	112	2.517	147	2.778	162	2.667	156
Lokaleleje	1.142	100	1.250	109	1.227	107	1.199	105	1.104	97
Skatter, afgifter og forsikring	361	100	375	104	371	103	434	120	472	131
Vedligeholdelse	1.157	100	1.242	107	1.022	88	874	76	990	86
Varme, el og rengøring	1.512	100	1.698	112	1.759	116	1.921	127	2.154	142
Afskrivning vedr. ejendom	1.019	100	697	68	749	74	815	80	911	89
Ejendomsudgifter i alt	6.901	100	7.172	104	7.645	111	8.021	116	8.298	120
Løn, administrativt personale	1.901	100	2.141	113	2.074	109	2.228	117	2.262	119
Administrationsudgifter	2.870	100	2.790	97	2.706	94	3.256	113	3.149	110
Afskrivning vedr. administration	78	100	97	124	21	27	69	88	56	72
Administrationsudgifter m.v. i alt	4.849	100	5.028	104	4.801	99	5.553	115	5.467	113
Omkostninger vedr. drift i alt	51.378	100	54.009	105	56.090	109	58.582	114	61.203	119
Resultat før finansielle poster	1.744	100	2.467	141	1.987	114	3.184	183	2.490	143
Finansielle indtægter	250	100	278	111	308	123	270	108	279	112
Finansielle udgifter	1.460	100	1.607	110	1.615	111	1.888	129	2.212	152
Ekstraordinære poster			53		136		358		-94	
Finansielle udgifter i alt	1.210	100	1.382	114	1.443	119	1.976	163	1.839	152
Årets resultat	534		1.085		544		1.208		651	

* Regnskabsmodellen er ændret i 2002. Balancerne for 1998, 1999, 2000 og 2001 er omformet til den nye regnskabsmodel af hensyn til sammenligneligheden.

** Den generelle pris- og lønstigning er beregnet ud fra de forudsætninger Finansministeriet anvender ved beregningerne af faste priser m.v. på finansloven.

Skolerne - 5-års balancer

	1999*		2000*		2001*		2002		2003	
	kr./elev	index	kr./elev	index	kr./elev	index	kr./elev	index	kr./elev	index
Aktiver										
Ejendomme	37.021	100	35.197	95	36.651	99	45.022	122	45.574	123
Inventar og udstyr	1.096	100	1.286	117	841	77	1.249	114	1.542	141
Finansielle aktiver							605		558	
Anlægsaktiver i alt	38.117	100	36.483	96	37.492	98	46.876	123	47.674	125
Tilgodehavender	1.207	100	1.327	110	1.204	100	1.796	149	1.258	104
Periodeafgrænsningsposter	1.532	100	1.401	91	1.430	93	1.401	91	1.203	79
Værdipapirer	1.383	100	1.651	119	1.655	120	1.322	96	1.330	96
Likvide beholdninger	6.650	100	5.481	82	6.323	95	6.263	94	5.928	89
Omsætningsaktiver i alt	10.772	100	9.860	92	10.612	99	10.782	100	9.719	90
Aktiver i alt	48.889	100	46.343	95	48.104	98	57.658	118	57.393	117
Egenkapital										
Saldo pr. 1/1.	9.759	100	10.705	110	11.414	117	11.236	115	12.816	131
Årets opskrivninger	920	100	-92	-10	318	35	317	34	122	13
Henlæggelser	826		259		278		479		535	
Egenkapital i øvrigt					649		524		0	
Overført af årets resultat	779	100	856	110	316	41	1.206	155	495	64
Egenkapital ultimo	12.284	100	11.728	95	12.975	106	13.762	112	13.968	114
Langfristet gæld	21.695	100	21.030	97	21.647	100	29.604	136	29.434	136
Kortfristet gæld	10.040	100	9.861	98	9.323	93	9.826	98	9.521	95
Forudmodtagne indtægter	4.870	100	3.724	76	4.159	85	4.466	92	4.469	92
Gæld i alt	36.605	100	34.615	95	35.129	96	43.896	120	43.424	119
Passiver i alt	48.889	100	46.343	95	48.104	98	57.658	118	57.392	117

* Regnskabsmodellen er ændret i 2002. Balancerne for 1998, 1999, 2000 og 2001 er omformet til den nye regnskabsmodel af hensyn til sammenligneligheden.

Skolerne - 5-års udviklingstal

	1999	2000	2001	2002	2003
Løn, Udgifter & Statstilskud					
Lønudgifter i pct af udgifter i alt	73%	73%	74%	74%	74%
Lærerløn i pct af udgifter i alt	58%	57%	58%	56%	57%
Lønudgifter i pct af statstilskud i alt	98%	98%	104%	102%	103%
Lønudgifter i pct af tilskud til drift og specialuv	111%	111%	117%	117%	117%
Lærerløn i pct af tilskud til drift og specialuv	88%	88%	91%	89%	90%
Udgifter					
Undervisning i pct. af udgifter i alt	75%	75%	76%	74%	75%
Ejendomsudgifter i pct. af udgifter i alt	13%	13%	13%	13%	13%
Administration i pct. af udgifter i alt	9,2%	9,1%	8,3%	9,2%	8,7%
Finansielle udgifter i pct. af udgifter i alt	2,3%	2,5%	2,5%	3,3%	2,9%
Afskrivninger i pct. af udgifter i alt	2,5%	2,0%	2,0%	1,9%	2,1%
Indtægter					
Statstilskud i pct. af indtægter i alt	73%	73%	71%	71%	71%
Tilskud fra fordelingsudvalg i pct. af indtægter i alt	4%	3%	3%	3%	3%
Forældrebetaling i pct. af indtægter i alt	19%	20%	20%	19%	19%
Andre indtægter i pct. af indtægter i alt	4%	5%	6%	7%	7%
Nøgletal					
Overskudsgrad (resultat i % af indtægter)	1,01%	1,92%	0,94%	1,96%	1,02%
Soliditet (egenkapital i % af aktiver)	25,1%	25,3%	27,0%	23,9%	24,3%
Likviditetsgrad (omsætningsaktiver i % af kortfristet gæld + forudmodtagne indtægter)	72%	73%	79%	75%	69%
Solvens (omsætningsaktiver i.f.t. kortfristet gæld)	1,07	1,00	1,14	1,10	1,02
Driftskapital pr. elev (omsætningsaktiver –(kortfristet gæld reg. + forudmodtagne indtægter)	-4.138	-3.725	-2.870	-3.510	-4.271

Albertslund Lille Skole

Herstedøster Skolevej 28,
2620 Albertslund
Tlf.: 43451230, Fax: 43451260
info@als-lilleskole.dk
www.albertslundlilleskole.dk

Amager Lille Skole

Rodosvej 47, 2300 København S
Tlf.: 3259 1390, Fax: 3259 1394
info@amagerlilleskole.dk
www.amagerlilleskole.dk

Bagsværd Friskole

Skovalleen 6, 2880 Bagsværd
Tlf.: 4498 4335, Fax: 4498 4634
bagsvaerd.friskole.159018@b-
friskole.dk
www.bagsvaerdfriskole.dk

Ballerup Ny Skole

Tvendagervej 4, 2750 Ballerup
Tlf.: 4465 6795, Fax: 4465 6715
bns@vip.cybercity.dk
www.ballerupnyskole.dk

Brovandeskolen

Nedre Mosevej 100, 9990 Skagen
Tlf.: 9844 4884, Fax: 9844 5884
Brovandeskolen@brovandeskolen.dk
www.brovandeskolen.dk

Byens Skole

Høffdingsvej 75, 2500 Valby
Tlf.: 3616 7746, Fax: 3616 0093
byens@byens-skole.dk
www.byens-skole.dk

Børnenes Friskole

Næringen 98, 8240 Risskov
Tlf.: 8610 9545, Fax: 8610 9541
kontoret@boernenesfriskole.dk
www.boernenesfriskole.dk

Børneuniversitetet

Valdemarsgade 14, 665 Kbh. V
Tlf.: 3325 3405, Fax: 3325 3542
borneuni.adm@borneuni.dk
www.borneuni.dk

Den Alternative Skole

Rønnekrogen 1, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 8697, Fax: 4826 8693
das-adm@mail.tele.dk
www.das-fgsk.dk

Den Lille Skole

Gammelmosevej 228, 2800 Lyngby
Tlf.: 4498 3926, Fax: 4498 8982
dls@denlilleskole.dk
www.denlilleskole.dk

Den Lille Skole i København

Lindholmsvej 18, 2700 Brønshøj
Tlf.: 3860 1616, Fax: 3860 5560
lilleskolen-kbh.101087@lilleskolen-
kbh.dk
www.lilleskolen-kbh.dk

Det Sønderjyske Børneuniversitet

Guldbjergvej 5, 6240 Løgumkloster
Tlf.: 7375 1515
dsjb@mail.dk www.dsjb.dk

Esrom Kost- og Friskole

Esrum Hovedgade 18, 3230 Græsted
Tlf.: 4839 0950, Fax: 4839 0957
Esrom-kost-og-friskole@mail.dk
www.Esrom-kost-og-Friskole.dk

Falsters Lilleskole

Hegnetvej 2, 4800 Nykøbing F
Tlf.: 5486 0664, Fax: 5486 0464
falsters.lilleskole@get2net.dk.
www.falsters-lillesk.dk

Freinetskolen

Valby Langgade 117, 2500 Valby
Tlf.: 3646 8516, Fax: 3646 8510
freinetadm@mail.tele.dk
www.freinetskolen.dk

Friskolen i Viborg

Rødevej 3, bygn. 106, 8800 Viborg
Tlf.: 8662 0042, Fax: 8662 7822
friskolen-viborg@folk.dk
www.friskolen-viborg.dk

Galten Friskole

Skjørringvej 25, 8464 Galten
Tlf.: 8694 3073, Fax: 8694 3073
gf@galten-friskole.dk
www.galten-friskole.dk

Gribskov Skole

Ny Mårumvej 302, 3200 Helsingø
Tlf.: 4879 5343, Fax: 4879 5342
Susanne.Borup@gribskov-skole.dk
www.gribskov-skole.dk

Gudenåskolen

Brunhøjvej 9, 8680 Ry
Tlf.: 8689 1759, Fax: 8689 0860
gudenaaskolen@gudenaaskolen.dk
www.gudenaaskolen.dk

Halsnæs Lilleskole

Hågendrupvej 6 Torup,
3390 Hundested
Tlf.: 2345 5460, Fax: 47988883
post@halsnaesskolen.dk
www.halsnaesskolen.dk

Hareskovens Lilleskole

Skovbovænget 124, 2750 Ballerup
Tlf.: 4498 8210, Fax: 4498 0053
lotte.steensen@skolekom.dk
www.hareskovens-lilleskole.dk

Haslev Privatskole

Bråbyvej 45, 4690 Haslev
Tlf.: 5631 2969, Fax: 5631 2966
Post@haslevprivatskole.dk
www.haslevprivatskole.dk

Havregården Lille Kost- og Dagskole

Havregårdsvej 24, 3250 Gilleleje
Tlf.: 4831 8407, Fax: 4831 9316
havregaard@post.tele.dk
www.havregaarden.dk

Helsingør Lille Skole

Fredericiavej 1, 3000 Helsingør
Tlf.: 4921 0203, Fax: 4926 0249
helsingoer.lille.skole@mail.dk
www.lilleskolen.dk

Hillerød Lille Skole

Brødskovvej 3, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 6586, Fax: 4824 9729
kontoret@hillerod-lilleskole.dk
www.hillerod-lilleskole.dk

Holbæk Lille Skole

Stenhusvej 22 A, 4300 Holbæk
Tlf.: 5945 0045, Fax: 5945 0041
lilleskole@hls.dk www.hls.dk

Humblebæk Lille Skole

Boserupvej 101, 3050 Humlebæk
Tlf.: 4919 1029, Fax: 4919 3072
humlebaek@lilleskoler.dk
www.humblebaeklilleskole.dk

Hundige Lille Skole

Hundige Bygade 10, 2670 Greve
Tlf.: 4397 4300, Fax: 4397 4319
kontor@hundige-ls.dk
www.hundige-ls.dk

Hørsholm Lille Skole

Højskolevej 11, 2960 Rungsted Kyst
Tlf.: 4586 2232, Fax: 4586 2219
hls.a@skolekom.dk www.hlsk.dk

Køge Lille Skole

Egøjevej 130, 4600 Køge
Tlf.: 5665 0504, Fax: 5663 0577
klis@klis.dk www.klis.dk

Lilleskolen i Odense

Blåbærvej 43, 5260 Odense S
Tlf.: 6613 2028, Fax: 6617 9699
lilleskolen.odense@teliamail.dk
www.lilleskolen-odense.dk

Norddjurs Friskole

Lergravsvej 4, 8500 Grenå
Tlf.: 8630 9565, Fax: 8758 1539
john.flyvholm1@norddjurs-friskole.dk
www.norddjurs-friskole.dk

Nordlys Friskole

2300 København S
Tlf.: 3255 6011,
info@nordlysfriskole.dk
www.nordlysfriskole.dk
Forventer opstart august 2005.

Næstved Fri Skole

Havrebjergvej 3 Rislev,
4700 Næstved
Tlf.: 5570 1054,
nfskole@vip.cybercity.dk
www.naestved-fri-skole.dk

Nørrebro Lille Skole

Prinsesse Charlottesgade 34-36
2200 København N
Tlf.: 3535 4501, Fax: 3536 4511
lilleskole@mail.tele.dk
www.norrebro-lilleskole.dk

Onsbjerg Lille Skole

Stadionsvej 4, 8305 Samsø
Tlf.: 8659 6979, Fax:
info@onsbjerglilleskole.dk
www.onsbjerglilleskole.dk

Randers Lille Skole

Tøjhushavevej 28, 8900 Randers
Tlf.: 8642 2010, Fax: 8641 2131
rls@randerslilleskole.dk
www.randerslilleskole.dk

Reventlow Lille Skole

Torebyvej 7, 4920 Sollested
Tlf.: 54616626, Fax:
reventlow_lille.skole@adr.dk

Roskilde Lille Skole

Gundsøllevej 50, 4000 Roskilde
Tlf.: 4678 7238, Fax: 4678 7501
rls.lilleskole@rls.dk www.rls.dk

Rynkeby Lilleskole

Kirkevej 5, 5350 Rynkeby
Tlf.: 6539 1505, Fax: 6539 1505
info@rynkeby-lilleskole.dk
www.rynkeby-lilleskole.dk

Ryparken Lille Skole

Gartnerivej 3, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 6639, Fax: 3929 6639
kontor@ryparken-lille-skole.dk
www.ryparken-lille-skole.dk

Rørvig Friskole

Søndervangsvej 43, 4581 Rørvig
Tlf.: 5991 8337, Fax: 5991 8882
roervig.friskole@skolekom.dk
www.roervig-friskole.dk

Sdr. Jernløse Lilleskole

Sdr. Jernløsevej 51, 4420 Regstrup
Tlf.: 5918 3259, Fax: 5918 3254
sdr.jernloselilleskole@get2net.dk
www.sj-lilleskole.dk

Skolen på Slotsvænget

Slotsvænget 61, 3480 Fredensborg
Tlf.: 4847 6777, Fax: 4847 6779
skolen@slotsvaenget.dk
www.slotsvaenget.dk

Sorø Friskole

Løvegårdsvej 2, 4180 Sorø
Tlf.: 5782 2959, Fax:
soroe-friskole@mail.tele.dk
www.soroe-friskole.dk

Trekronergade Freinetskole

Trekronergade 46, 1., 2500 Valby
Tlf.: 3617 3162, Fax: 3646 0278
kontor@trekroner-freinet.dk
www.trekroner-freinet.dk

Østerbro Lille Skole

Sionsgade 5 A, 2100 Kbh. Ø
Tlf.: 3929 7114, Fax: 3929 7114
kontoret@oesterbroililleskole.dk
www.oesterbroililleskole.dk

Ålborg Friskole

Sohgårdsholmsvej 47, 9000 Ålborg
Tlf.: 9814 7033, Fax: 9814 6133
aalborg.friskole@aalborg-friskole.dk
www.aalborg-friskole.dk

Århus Friskole

Søholmsvej 13, 8260 Viby J
Tlf.: 8628 3354, Fax: 8628 3354
kontor@aarhus-friskole.dk
www.aarhus-friskole.dk

Lilleskolerne
Ny Kongensgade 10, 1
1472 København K

Telefon 3330 7920 Telefax
7020 2643

